

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutukset entisten asiakkaiden kokemina

Eskelinen, Aki & Meijer, Samuel

2017 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutukset entisten asiakkaiden kokemina

Eskelinen, Aki & Meijer, Samuel
Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2017

Eskelinen, Aki & Meijer, Samuel

Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutukset entisten asiakkaiden kokemina

Vuosi 2017 Sivumäärä 53

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Aseman Lapset ry:n Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutuksia. Walkers on nuorisotyön työmuoto, joka perustuu turvallisten aikuisikäisten ammattilaisten- ja vapaaehtoisten työntekijöiden nuorille tarjoamaan aikaan. Tarve tämän tutkimuksen toteuttamiselle nousi esiin Aseman Lapset ry:ltä, sillä Walkers-toiminnan vaikuttavuutta ei ole tutkittu aikaisemmin. Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena, jossa tutkimusaineisto kerättiin puolistrukturoidulla sähköisellä lomakkeella eri Walkers-paikkakuntien entisiltä asiakkailta.

Tämän opinnäytetyöraportin teoreettinen viitekehys käsittelee ensimmäisenä aiheena nuoruutta elämänvaiheena ja siirtymää aikuisuuteen. Tämän jälkeen viitekehyksen toisena aiheena käsitellään nuorisotyötä, sen toteutumista ja toimintamuotoja sekä omana osa-alueenaan etsivää nuorisotyötä. Viimeinen viitekehyksen aihe käsittelee järjestötyöskentelyä, järjestötoiminnan rahoitusta ja vaikuttavuuden osoittamista sekä vapaaehtoistyöskentelyä järjestötoiminnassa.

Tutkimusta varten haastateltiin Walkers-toiminnan entisiä asiakkaita, joilta tiedusteltiin heidän kokemuksiaan Walkers-toiminnasta sekä heidän näkemyksiään toiminnan vaikuttavuudesta. Tutkimustuloksissa nousi esiin onnistuneiden Walkers-asiakkuuksien tuottamia vaikutuksia koskien haastateltujen nuoruutta ja aikuistumista. Haastatteluaineiston perusteella voidaan todeta, että Walkers-toiminnalla on asiakkaiden elämänlaatua tukevia pitkäaikaisvaikutuksia liittyen muun muassa heidän arvoihin ja uravalintoihin. Opinnäytetyöraportin lopussa analysoidaan työprosessia eettisyyden ja luotettavuuden näkökulmasta.

Eskelinen, Aki & Meijer, Samuel

The Long-Term Effects of Walkers Activity Told by the Former Customers

Year	2017	Pages	53
------	------	-------	----

The purpose of this Bachelor's thesis was to find out the long-term effects of the Walkers activity of Aseman Lapset Registered Association. Walkers is a form of youth work that is based on the provision of services for professionals, young people and volunteer workers. The need for carrying out this research emerged from Aseman Lapset Reg. Assn. itself, as the study of Walkers and its impact has yet to be studied. The research was carried out as a qualitative survey in which the research material was collected with a semi-structured electronic form, which was sent to previous clients from Walkers communities.

The theoretical framework of this thesis report starts with the transition from adolescence to adulthood. After this theme the focus centers on youth work. The final part of the theoretical framework is about organizational work, funding of organizational activities, demonstration of effectiveness and volunteering in organizational activities.

For the research a group of former Walkers clients were interviewed regarding their experiences of Walkers and the effectiveness of their operations. The results of the research highlighted successful Walkers customer relationships, which had effects towards the youth and adulthood of the interviewed people. Based on the interview material, Walkers has long-term effects that support individual customer's quality of life. At the end of the thesis report the work process is analyzed regarding ethics and reliability.

Keywords: Aseman Lapset ry, Walkers, Youth work, Effectiveness, Transition to independent life

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Aseman Lapset ry	7
	2.1 Walkers-toiminta	8
	2.2 Walkers-ideologia	8
3	Nuoruus ja aikuisuus.....	9
	3.1 Nuoruus	9
	3.2 Nuoren itsenäistyminen ja siirtyä aikuisuuteen	11
	3.3 Aikuisuus	12
4	Nuorisotyö.....	13
	4.1 Nuorisotyön toteuttaminen ja toimintamuodot	15
	4.2 Etsivä nuorisotyö	17
5	Järjestötoiminta	18
	5.1 Järjestötoiminnan rahoitus ja vaikuttavuuden osoittaminen	19
	5.2 Vapaaehtoistyö järjestötoiminnassa	21
6	Opinnäytetyön toteuttaminen	23
	6.1 Tutkimusmenetelmät	24
	6.2 Opinnäytetyön tutkimusasetelma	26
7	Aineiston analysointi ja tutkimustulokset	29
	7.1 Nuoruuden Walkers-kokemukset	30
	7.2 Toiminnan koettu vaikuttavuus.....	33
	7.3 Johtopäätökset ja pohdinta	35
8	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys.....	40
	Lähteet	45
	Kuviot..	48
	Taulukot	49
	Liitteet.....	50

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö tehtiin selvittämään Aseman Lapset ry:n Walkers-toiminnan pitkäaikaisvai-
kutuksia. Walkers on nuorisotyön työmuoto, joka pyrkii luomaan turvallisia kohtaamisia ai-
kuisten ja nuorten välillä. Toimintaa toteutetaan pääosin Walkers-kahviloissa turvautuen laa-
jalti vapaaehtoistyöntekijöiden panokseen. (Aseman Lapset ry 2016, 9.) Walkers-toiminnan
vaikuttavuutta ei ollut tutkittu aikaisemmin lainkaan. Tämän vuoksi järjestö toivoi saavansa
aiheesta tieteellisen tutkimuksen, jota järjestö pystyisi hyödyntämään tulevaisuuden toimin-
nassa. Opinnäytetyömme toteutui laadullisena tutkimuksena syksyn 2016 ja kevään 2017 vä-
lillä. Tutkimusta varten haastattelimme Walkers-toiminnan entisiä asiakkaita, jotka nykyään
ovat aikuisiässä. Haastattelua varten suunnittelimme yhteistyössä järjestön työntekijöiden
kanssa haastattelulomakkeet, joihin vastattiin sähköisesti helmikuun 2017 aikana. Tutkimuk-
sessa pyrimme selvittämään entisten Walkers-asiakkaiden kokemuksia asiakkuudesta heidän
nuoruudessaan sekä miten toiminta on vaikuttanut heidän nuoruuteensa ja aikuistumiseensa.

Kolmannen sektorin rooli hyvinvointipalveluiden tuottajana on melko tuore suomalaisessa hy-
vinvointiyhteiskunnassa. Ennen kolmannen sektorin organisaatiot on nähty kansalaistoiminnan
ja -vaikuttamisen kenttänä, mutta nykypäivänä se on nostanut päätään poikkeustilanteissa
asiantuntijana toimimiseen sekä vaikeassa asemassa olevien auttamiseen. Näiden organisa-
tioiden rooli voidaan nähdä sekä vaikuttamis- ja vapaa-ajan toiminnan mahdollistajana, että
julkisen sektorin palvelujen täydentäjänä. (Saari 2016, 257-258.)

Nuoruudessa turvalliset ja toimivat ystävyysuhteet ovat välttämättömiä edellytyksiä sosiaa-
listen taitojen oppimiselle ja kehittämiselle. Käyttäytymisen mallit saadaan usein kotoa,
mutta niitä päästään todella harjoittelemaan ja kehittämään nuorten vertaisten tarjoamassa
verkossa. Näitä verkkoja voi tarjota esimerkiksi järjestötoiminta. Kyseinen toiminta suuntau-
tuu tarjoamaan yksilötasolla apua ja toimintaa, jolla voidaan kehittää yksilön sosiaalisia tai-
toja ja itsetuntemusta. (Saari 2016, 149, 264.)

Arviointi on nykypäivänä sosiaalialan toiminnassa välttämätöntä. Eri toimintoja tulee tarkas-
tella, seurata ja arvioida säännöllisin aikavälein, tavoitteena parantaa toiminnan laatua enti-
sestään. Tehdyn arvioinnin kautta saatu hyödyllinen tieto käytetään toiminnan kehittämisessä
ja laajentamisessa. Toiminnan arviointi on myös oleellinen väline vaikuttavuuden osoittami-
sessa. Sen kautta voidaan oppia tehdystä työstä sekä kehittää sitä. Arvioinnin kautta tehdyillä
johtopäätöksillä ja perusteluilla voidaan oikeuttaa tehdyt valinnat, jotka koskevat arvioitua
toimintaa. (Aalto-Kallio, Koskinen-Ollonqvist & Saikkonen 2009, 9.)

Tässä opinnäytetyöraportissa kerromme Aseman Lapset ry:stä järjestönä, sekä Walkers-toiminnasta ja sen toimintaideologiasta. Avaamme teoreettisessa viitekehyksessä tutkimuksemme olennaisimpia aihealueita, jotka ovat nuoruus, itsenäistyminen ja aikuistuminen, nuorisotyö, sekä järjestötoiminta. Perehdyimme näihin aiheisiin, sillä koimme ne opinnäytetyömme tutkimuksen aiheen sekä Walkers-toiminnan ideologian kannalta tärkeimpinä teemoina. Samalla teoreettinen viitekehys antaa lukijalle tarvittavat taustatiedot opinnäytetyömme kokonaisuuden ymmärtämiseksi: nuoruuden ilmiöiden ja aikuistumisen ymmärtäminen avaavat lukijalle nuorisotyön taustaa ja tarvetta. Järjestötoimintaan perehtyminen auttaa ymmärtämään Walkers-toiminnan periaatteita ja toteutustapoja. Kuvaamme raportissa tarkasti tutkimuksemme toteuttamisen eri vaiheita, käytettyjä tutkimusmenetelmiä ja tuomme esiin kattavasti tutkimuksemme tulokset. Esittelemme tutkimuksen tulosten perusteella omat johtopäätöksemme. Lopuksi arvioimme omaa toimintaamme eettisesti, opinnäytetyömme toteutumista ja sen luotettavuutta avoimesti ja kriittisesti.

2 Aseman Lapset ry

Aseman Lapset ry on vuonna 1990 Helsingissä perustettu nuorisotyötä toteuttava valtakunnallinen järjestö. Se pyrkii vaikuttamaan nuorten luonnollisen ja turvallisen kasvun tukemiseen sekä nuoren kasvuympäristön vahvistamiseen. Aseman Lapset ry:n toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta. Järjestössä toimii sen oman henkilökunnan ja jäsenistön lisäksi yli 400 vapaaehtoistyöntekijän joukko. (Aseman Lapset ry 2017a.)

Toiminnallaan järjestö pyrkii tarjoamaan lapsille ja nuorille turvallisen aikuisen läsnäoloa ja tukea arkeen. Järjestön pyrkimykseen kuuluu myös lasten ja nuorten lähiympäristöön ja -piiriin vaikuttaminen, jolla voidaan saada aikaan yhteiskunnallista vaikutusta nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Aseman Lapset ry on Lastensuojelun Keskusliiton, Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry:n ja SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry:n jäsen, ja se tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kuntien, seurakuntien, yritysten, viranomaisten ja Raha-automaattiyhdistyksen kanssa. (Aseman Lapset ry 2017a.)

Aseman Lapset ry:n toiminnan keskiössä uskotaan ihmisten välisen kohtaamisen arvokkuuteen ja sen mahdollistamiseen: järjestön tavoitteena on turvata aikuisen läsnäoloa nuorten arkeen tarvittavalla tasolla. Muita Aseman Lapset ry:n toiminnan avaintemoja ovat avoimuus, inhimillisuus ja läsnäolo. Järjestön toimisen eri toimintamuotojen kautta, joihin kuuluu Walkers-, Friends-, Katusovittelu-, Löytävä Nuorisotyö- ja K-0 -hankkeet, joista perehdyimme seuraavaksi enemmän Walkersiin. (Aseman Lapset ry 2017a, 2017b.)

2.1 Walkers-toiminta

Walkers on Aseman Lapset ry:n kehittämä nuorisotyön työmuoto, joka perustuu nuoren kohtaamiseen sekä aikuisten nuorille antamaan aikaan ja läsnäoloon. Walkers-toiminnan perinteinen toimintamuoto on Walkers-kahvila, joka toimii ”aikuisten olohuoneena, minne nuoret tulevat kylään”. Walkers-toimintaa toteutetaan myös jalkautuvana työnä eri tapahtumissa ja nuorten parissa heidän eri kohtaamispaikoilla, sekä bussin (Walkers-bussi) ja matkailuauton (Walkers-auto) sisälle rakennettujen kahviloiden kautta. (Aseman Lapset ry 2017c; Lahtela, Marttio & Mujunen, 4.)

Toiminta perustuu laajalti aikuisten vapaaehtoistyöntekijöiden panokseen, joita järjestö kouluttaa säännöllisesti sen järjestämissä koulutustilaisuuksissa. Vapaaehtoistyöntekijöillä ei tarvitse olla kokemusta nuorisotyöstä tai muusta sosiaalialasta, vaan heidän henkilökohtaiset elämäkokemukset nähdään monipuolisena voimavarana toiminnalle. Walkers-työntekijöiden ja -vapaaehtoistyöntekijöiden yhteisellä työpanoksella saadaan aikaiseksi moniulotteinen ja turvallinen verkosto, joihin nuorten on mahdollista osallistua oma-aloitteisesti ja vapaaehtoisesti. (Lahtela ym. 4.)

Walkers-toimintaa toteutetaan Helsingin lisäksi yli kymmenellä eri paikkakunnalla. Toimintaa järjestetään valtakunnallisesti eri taustayhteisöjen, kuten kuntien, seurakuntien ja muiden kolmannen sektorin toimitsijoiden, kautta. Tarvittaessa Walkers-taustayhteisöt saavat järjestöltä tukea toiminnan käynnistämiseen. Tätä tukea ovat muun muassa Walkers-toimintavastaavien- ja vapaaehtoistyöntekijöiden koulutukset sekä tarvittavat Walkers-materiaalit. (Lahtela ym. 6.)

2.2 Walkers-ideologia

Walkers-toimintaa ohjaa järjestön käyttämä ”ollaan ihmisiksi”-yleisohje, jota käytetään myös toiminnan mottona. Tällä tarkoitetaan yleistä hyvää käyttäytymistä julkisella paikalla muiden ihmisten parissa, ilman haukkumista, tappelemista, kiroilemista tai muuta epäasiallista käytöstä. Sääntöjen vastaisiin toimintoihin puuttumisella nuori voidaan kohdata aluksi pienten tekojen kautta, jonka seurauksena voidaan saada oikeutus nuoren isompiin ongelmiin puuttumiselle. (Lahtela ym. 4.)

Myös päihtynyt nuori otetaan vastaan toimintaan. Walkers-ideologian mukaan esimerkiksi nuorten päihtyneisyys, väkivaltaisuus ja rikollisuus nähdään oireiluna, jonka on aiheuttanut ihmisten välisen vuorovaikutuksen puute. Nuoren henkilön tapauksessa tämä nähdään turvallisen aikuisen kohtaamisen puutteena. Walkers-toiminnassa pyritäänkin siirtämään katse ja

huomio nuoren oireilutapojen läpi oireilua aiheuttaviin syihin, tunnistaa niitä ja päästä vaikuttamaan niihin. Prosessi vaatii pitkäjänteistä työtettä, jonka aikana on tärkeää ylläpitää luottamussuhdetta nuoren kanssa, sekä motivoida nuorta omassa prosessissaan. (Lahtela ym. 4, 5, 23.)

Vuorovaikutuksen puute nuoren ja aikuisen välillä nähdään Walkers-ideologian mukaan myös keskeisinä syinä syrjäytymiselle ja sen seurannaisilmiöille. Toiminnalla on pyrkimys vaikuttaa nuorten syrjäytymiseen vähentämällä ja ehkäisemällä sitä. Walkers-toiminnan kautta pyritäänkin tavoittamaan syrjäytyneitä tai syrjäytymisen vaarassa olevia nuoria, sekä ohjata heidät tarpeen mukaan ammattiavun tai muiden tukipalveluiden piiriin. (Lahtela ym. 4, 9.)

Walkers-toiminta toteutuu perinteisesti Walkers-kahvilan muodossa. Kahvila toimii tunnelmalisena kohtaamispaikkana, jossa työskentelevät koulutetut vapaaehtoiset ja nuorisotyöntekijät tarjoavat nuorille kahvilapalveluita ilman ostopakkoa, keskusteluseuraa tai turvallisen aikuisen läsnäoloa. Kaikki nuoret ovat tervetulleita kahvilaan omina itsenään ja heihin suhtaudutaan myönteisesti, tasa-arvoisesti ja yksilöllisellä tasolla kunnioittavasti. (Lahtela ym. 6-7.) Kahvilatila mahdollistaa nuorille myös ajanvieron keskenään aikuisen läsnäolon tukemana.

Walkersia toteutetaan matalan kynnyksen palveluna, jonka vuoksi toimintaan osallistuvan nuoren on mahdollista tehdä se anonymisti ja vapaaehtoisesti ilman minkäänlaisia sitoumuksia jatkuvaan asiakkuuteen. Walkers-toiminnan ensisijainen toimintatapa on kunnioittaa asiakasnuorten anonymiteettiä, jota kautta voidaan luoda ja kehittää luottamusta. Kun luottamus aikuisen ja nuoren välillä on olemassa, mahdollistaa se tuen ja avun tarjoamisen ja vastaanottamisen. (Lahtela ym. 5.)

3 Nuoruus ja aikuisuus

Tutkimuksemme kohderyhmänä toimivat aikuiset henkilöt, jotka palaavat omissa vastauksissaan omaan nuoruuteensa. Seuraavaksi käsittelemmekin ihmisen nuoruutta kehitysvaiheena, itsenäistymistä ja siirtymää nuoruudesta aikuisuuteen. Lopuksi käymme läpi aikuisuuden vaiheena varhaisaikuisuutta (20-40-vuotiaat) ja tähän ikäluokkaan liittyvää elämänhallintaa.

3.1 Nuoruus

Nuoruus on elämänvaiheista vilkkain sekä laaja-alaisin kehitysvaihe. Tunne-elämä kuohuu muutoksista sekä seksuaalisuus voimistuu ja nuoren koko keho kokee radikaaleja muutoksia. Tässä ohella nuoren ajattelutaidot kehittyvät jatkuvasti ja muuttuvat merkittävästi ja silloin

nämä avaavat nuorelle uudenlaisen maailman. Nuoren persoonallisuus ja tunne-elämä kehittyvät, jonka vuoksi varhaisnuoruutta kutsutaan nopeiden ja laajojen muutosten ajaksi. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2017a.)

Nuoret luovat omia uskomuksiaan sekä käsityksiään maailmasta, jotka useimmiten perustuvat tietynlaisiin olettamuksiin. Nämä yleensä ovat opittuja ja omaksuttuja asioita omasta lähiympäristöstään. (Helve 2002, 16.) Nuoruuden alkaessa ihminen aloittaa matkansa kohti aikuisuutta. Tällöin nuoren on tärkeää pohtia omaa yksilöllisyyttään, ohjattava omaa elämäänsä tietoisemmin ja verrattava näitä asioita luontoon, muihin ihmisiin sekä maailmankaikkeuteen. Oppiminen jatkuu läpi elämän, mutta nuoruudessa tämä on kuitenkin erityisen vilkasta. Nuoren yksilöllisyys ei ole vielä nuoruudessa täysin valmis, koska nuoruus on kokeilujen ja valmistelun aikaa. Nuoren yksilöllisyyden heräämisen ohessa nuori kohtaa vastakkaisuuksia koskien hänen oman yksilöllisyyden etsimisessä. Samalla nuoren moraalisen kehityksen kautta hänelle määräytyy vastuu omista teoistaan. (Dunderfelt 2011, 85-86.)

Nuoruus jaetaan kolmeen erilaiseen vaiheeseen ja näissä vaiheissa on nuorelle uusia tehtäviä sekä haasteita. Ensimmäinen vaihe on nuoruusiän varhaisvaihe 12-15-vuotiaana. Nuori käydään läpi varsinaista biologista murrosikää, johon sisältyy kaikenlaista protestointia auktoriteetteja sekä vanhempia vastaan. Tässä vaiheessa myös solmitaan tärkeitä ja uusia ystävyys-suhteita. (Dunderfelt 2011, 84-85.)

Toinen vaihe eli nuoruusiän keskivaihe käydään läpi 15-18-vuotiaana. Useimmiten tässä ikävaiheessa tulee pieniä ihastumisia sekä samaistumisen tunteita. Tämä vaihe on tärkeä nuorelle, sillä siinä tapahtuu minä kokemuksen selkiennyttämistä sekä omien rajojen kokeilua ja etsimistä. Joissain tapauksissa tässä ikävaiheessa luodaan jo pidempiaikaisempia ja syvällisempiä ihmissuhteita. Kolmannessa vaiheessa eli toisin sanoen nuoruusiän loppuvaiheessa koetaan itsenäisen elämän aloittaminen tärkeäksi ja tämä ideologinen kriisi vaihe tapahtuu 18-20-vuotiaana. Useimmiten tätä kutsutaan seestymisvaiheeksi, jossa nuori yleensä pohtii omaa asemaansa maailmassa. (Dunderfelt 2011, 84-85.)

Kaverisuhteet ovat nuorelle elintärkeitä asioita, joihin nuori peilaa itseään, hakien hyväksyntää vertaisiltaan. Nuoret helposti pohtivat ja katsovat, että hyväksytäänkö hänet sellaisenaan kuin hän on: tätä kautta hänen on myös helpompi hyväksyä itse itsensä. Kaverisuhteiden kautta nuoren on mahdollista oppia ja käsitellä monia tärkeitä asioita, kuten luottamista, saamista, antamista sekä toisten huomioon ottamista. Kaveriporukoissa nuorella on myös mahdollisuus omaksua uusia taitoja ja tietoja sekä kokeilla hänen omia rajojaan. Nuori voi turvallisesti purkaa omia tunteita ja ajatuksiaan. Tällöin nuori voi ymmärtää, että asioihin ei ole vain yhtä ehdotonta oikeaa ratkaisua. Tämä kehittää nuoren arvoja ja ideologioita. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2017a, 2017b.)

3.2 Nuoren itsenäistyminen ja siirtymä aikuisuuteen

Ihmisen siirtymä nuoruudesta aikuisuuteen voidaan nähdä kypsymisen ajasta täydellistymisen aikaan siirtymisenä. Aikuisuus on itsenäistä sekä täysivaltaista, joka voidaan saavuttaa, kun nuoruuden kypsymisprosessi onnistuu. Aikuinen ihminen on ymmärtänyt, miten huolehditaan läheisten ja omaisten toimeentulosta sekä elämänehdoista. Tällöin aikuista voidaan pitää sekä ymmärtää vastuullisena kansalaisena. (Jokinen & Juhila 2008, 88, 106-107.)

Ihmisen elämänrakenne muodostuu asteittain iän myötä. Eri ikävaiheet voidaan nähdä joko rakenteen muutoksen aikana tai rakenteen muodostamisen aikana. Ihmisen siirtymä nuoruudesta aikuisuuteen tapahtuu tyypillisesti ikävuosina 17-22. Tällöin nuoruudelle tyypillisin elämänrakenne väistyy syrjään ja antaa ominaisia edellytyksiä nuorelle aikuiselle elämänrakenteen omaksumiselle. (Ahonen, Lyytinen, Nurmi, Pulkkinen & Ruoppila 2014, 182.)

Nuorelle itsenäistyminen on välttämätöntä kehityksen kannalta, koska silloin nuori irrottautuu vanhemmistaan. Itsenäistymisen ohessa murrosikäisen nuoren tunteiden heittäly on normaalia, eikä nuori ihminen ei välttämättä omaa taitoja hallita niitä. Tunteiden heittäly voi johtaa siihen, että nuori voi olla ilkeä, vähäsanainen ja pahantuulinen. Tunteiden selvittelyn ohessa nuoren kyky ottaa muut huomioon on heikko. Tällöin hän tarvitsee tilaa itsenäistymiselle, sekä hänen pitää antaa mahdollisuus päättää omista henkilökohtaisista asioistaan sekä mieliteistään. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2017a, 2017b.)

Itsenäisyys on ihmiselle tärkeää, sillä ihminen haluaa olla luonnostaan vapaa, määrittää oman vapautensa ja tehdä mitä haluaa. Sisäisesti ihminen ei ole kuitenkaan itsenäinen ja vapaa, koska ihmisen eettiset periaatteet, elämäntavat ja ajatusmallit pohjautuvat pitkälti omien vanhempien toimintatavoista sekä malleista. On kuitenkin luonnollista, että näitä malleja toteutetaan juuri päinvastaisesti. Vanhempien mallin omaksuminen tai sitä vastaan kapinoiminen osoittaa sitä, että ihminen kantaa omia vanhempiaan mukanaan sisimmissään. (Dunderfelt 2011, 104.)

Nuorelle on tärkeää muodostaa omat henkilökohtaiset elämäntavat, arvomaailmat ja käsitykset maailmasta. Tällöin hänelle ei kelpaa kaikki vanhempien valmiit mallit edellä mainituista asioista, vaan nuori haluaa löytää oman maailmankatsomuksensa. Nuoruudessa tapahtuu myös moraalien ja ajattelun kehitystä, jotka kehittyvät tilanteissa, joissa nuori itse joutuu kantamaan vastuuta. Nuoren ajatusmaailman monipuolistuessa hän kykenee pohtimaan realistisesti tulevaa. Kuitenkin nuoren ajattelutapa saattaa olla hieman mustavalkoista: tästä huolimatta

nuoren kehityksessä tapahtuu myös aiemmin opittujen asioiden kyseenalaistamista, kriittisyyden pohtimista ja mikä on oikeudenmukaisuuden henkilökohtaista käsittelyä. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2017a, 2017b.)

3.3 Aikuisuus

Aikuisikää noin 20-vuotiaasta 40-vuotiaaksi asti kutsutaan varhaisaikuisuudeksi. Keskeisimmät ja tärkeimmät kehitystehtävät ovat itsenäisyyden vahvistaminen, parisuhteen muodostaminen, vanhemmuus, työuran luominen, kodin ja talouden hoitaminen sekä yhteisön löytäminen. Normaalisti varhaisaikuisuus alkaa ikävuosina 22-28. Tämä on aikaa, jolloin aikuinen tekee elämän perusvalintoja sekä rakentaa elämäntapaansa. Varhaisaikuisuuden alun jälkeen alkaa siirtymävaihe, joka kestää noin 28-33-vuotiaaksi asti. Siirtymän aikana arvioidaan uudestaan tehtyjä ja tapahtuneita elämänmuutoksia. Tämän vaiheen loputtua aloitetaan tehtyjen päätösten läpikäynti. Päätösten muuttaminen voi kuitenkin olla hankalaa nykyisen elämäntilanteen vuoksi. Tätä ajanjaksoa kutsutaan vakiintumisen kaudeksi, joka tapahtuu 33-40-vuotiaana. (Ahonen ym. 2014, 178, 182; Horppu, Leppämäki & Nurmiraanta 2009, 92.)

Aikuisuuden kehitysvaiheet ovat pitkälti seisomista omilla jaloillaan ja oman itsensä löytämistä maailman moninaisuudesta. Tällöin ihminen pyrkii löytämään omat tavoitteensa sekä kykynsä. Aikuisuuden askeleet ovat täynnä yhteiskunnallista ja sosiaalista toimimista, niin harrastusten, ystävien, työelämän kuin perheen parissa. Aikuinen etsii maailmasta paikkaa ja elämänympäristöä, jossa hänen taipumuksensa ja parhaat kykynsä pääsisivät omiin oikeuksiinsa. Tällöin hän saisi omille sisäisille odotuksilleen ja pyrkimyksilleen vastinetta, mitä elämä voisi hänelle antaa ja mitä se on. (Dunderfelt 2011, 97, 106.)

Aikuinen kohtaa yleensä 27-30-vuotiaan tienoilla isoja elämänmuutoksia, joissa yksilö kohtaa maailman sekä itsensä. Tätä vaihetta kutsutaan niin sanotuksi toiseksi puberteetti vaiheeksi. Sisäinen itsenäistyminen tapahtuu aikuisella noin 30-vuotiaana, jolloin aikuinen kohtaa omia yksilöllisiä piirteitään, jotka ovat muodostuneet nuoruuden ja lapsuuden aikana. Aikuisen on aika löytää suhde itse itseensä, tunne-elämänsä sekä ajatus- ja arvomaailmansa. Oman itsensä tutkimisessa voi kohdata ristiriitoja nykyiseen elämäkatsomukseen verrattuna, jolloin haalitut ihanteet sekä tärkeinä pidetyt arvot saattavat kadota sisäisen itsenäistymisen seurauksena. Näiden kyseisten asioiden ja arvojen ylläpitoon ei löydy enää samaa nuoruuden kipinää sekä innostusta kuin aikaisemmin elämässään. Tässä on olemassa myös omat riskinsä, koska elämä voi alkaa helposti tuntua liian tasapaksulta, kun ihanteet ja arvot muuttuvat tai jopa katoavat kokonaan. (Dunderfelt 2011, 97, 109-111.)

Ihmisellä on tapana säilyttää identiteettinsä kokonaisena ja jatkuvana sekä työstää kaikenlaisia käsityksiä, tapahtumia ja erilaisia selviytymiskeinoja. Nämä tukevat ihmisen käsitystä itsestään. Tämä aikuisen persoonallisuuden kehitys on loputon tarina, ja jos tässä tapahtuu poikkeuksellisia muutoksia, nämä yleensä muokataan osaksi omaa loogista kertomusta. (Horppu ym. 2009, 95.)

Voi kuitenkin olla, että yksilö ei onnistu sosiaalialan näkökulmasta elämään täyttä aikuisuuden kaarta. Tällaisiksi tapauksiksi voidaan luokitella esimerkiksi työelämän ulkopuolelle ja hyvinvointivaltio etuusjärjestelmään riippuvaisiksi jääneitä aikuisia, jotka eivät täytä vastuullisen kansalaisen mittapuita. (Jokinen & Juhila 2008, 94.) Vastuullisen elämän turvaamiseksi tarvitaan myös onnistunutta elämäntähtäilyä.

Elämäntähtäilyllä tarkoitetaan ihmisen kykeneväisyyttä vaikuttaa elämänsä kulkuun omilla päätöksillään ja teoillaan. Tyypillisesti elämäntähtäilyllä keskusteltaessa nousee keskeisesti esiin ilmiönä ihmisen oma toimintakyky, jolla tarkoitetaan voimavarojen kääntämistä teoiksi. Pelkät resurssit, kuten työ, asunto ja koulutus, eivät riitä tuottamaan hyvinvointia ja terveyttä, vaan se vaatii myös kykyä käyttää niitä. Ihmisen toimintakyky voidaan nähdä taloudellisen, psyykkisen, sosiaalisen ja terveydellisen näkökulman kautta, ja ne voivat toteutua resurssien valossa päällekkäin. (Saari 2015, 110.) Esimerkiksi asunto voidaan nähdä taloudellisenä sekä terveydellisenä resurssina.

4 Nuorisotyö

Nuorisolain (1285/2016) 3 § mukaan nuorisotyöllä tarkoitetaan ”nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa.” Lain 8 § mukaan nuorisotyö- ja politiikka kuuluvat jokaisen kunnan tehtäviin. Nuorisotyötä toteuttaessaan kunnan tulee huomioida paikalliset olosuhteet nuorisotyön ja -toiminnan edellytyksien luomiselle järjestämällä nuorille suunnattuja tarvittavia palveluja ja tiloja, sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Tämän lisäksi kunnalta veloitetaan tarvittaessa yhteistyötä muiden nuorten palveluita tuottavien viranomaisten sekä myös nuorten, heidän perheidensä, nuorisovaltuustojen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Nuorisotyö on nuoren itse valitsema ja hyväksymä tukena, ohjauksena ja palvelujen tarjontana toteutuva nuorisopolitiikan osa-alue. Sen perustehtävänä on rakentaa nuorille mahdollisuuksia mielekkääseen vapaa-aikaan. Nuorisotyö voi toimia huomaamattomana, ongelmia torjuvana ja ehkäisevänä työmuotona, jota toteutetaan pitkäjänteisenä ja ennaltaehkäisevänä yksittäiset ongelmat huomaavana työnä. Nuorisotyötä toteutetaan kuntien lisäksi järjestöissä ja seurakunnissa. (Allianssi 2017.) Lakisääteisenä kunnan toimialana nuorisotyön asema ja re-

surssit ovat julkisena palveluntuotantona yleensä pienemmät kuin muilla toimialoilla. Cederlöf (2004) kuitenkin toteaa, että nuorisotyöllä on palveluna ja toimintana kysyntää sekä nuorten että yleisellä tasolla. (Cederlöf 2004, 11.) Tämän vuoksi järjestöjen toteuttama nuorisotyö voidaankin nähdä kysyntään vastaavana palvelutarjonnan monipuolistajana.

Nuorisolain mukaisesti valtioneuvoston tehtävänä on hyväksyä joka neljäs vuosi nuorisotyön- ja politiikan kehittämisohjelma. Se tunnettiin vuoteen 2017 lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmana. Viimeisin kehittämisohjelma laadittiin vuosille 2012-2015, mutta sen voimassaoloa pidennettiin vuoden 2016 loppuun. Uusi kehittämisohjelma laaditaan vuosille 2017-2019 tämä kevään aikana. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017a.)

Viimeisin lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma toteutettiin vuonna 2017 kumotun nuorisolain mukaisesti. Sen tarkoituksena on tukea nuorten elin- ja kasvuolosuhteita ja itsenäistymistä sekä edistää kansalaisaktiivismia ja sosiaalista vahvistamista nuorten keskuudessa. Tavoitteen toteuttamiseksi kehittämisohjelmassa on määritelty työnteon keskeisimmiksi arvoiksi yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä monikulttuurisuus ja kansainvälisyys. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012, 6.)

Vuoden 2012-2015 kehittämisohjelman mukaan lapsi- ja nuorisopolitiikassa huomio tulisi kiinnittää kolmen avaintemaan, jotka ovat osallisuus, yhdenvertaisuus ja arjenhallinta. Osallisuutta pidetään kehittämisohjelman mukaan laajana käsitteenä, joka saadaan aikaan osallistumisen ja vaikuttamisen kautta. Tätä osallistumista ja vaikuttamista nuorien keskuudessa saadaan aikaan opintojen, työnteon ja harrastusten kautta, joissa nuori pääsee vaikuttamaan omissa asioissaan lähiympäristönsä ja sitä kautta yhteiskunnallisiin asioihin. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012, 6.)

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan usein ihmisten samanarvoisuutta riippumatta esimerkiksi sukupuolesta, iästä, etnisestä- tai kansallisesta alkuperästä, kansalaisuudesta, terveydentilasta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Kehittämisohjelmassa yhdenvertaisuuden lainmukainen muodollisuus tiedostetaan toteutuvan eri tavalla eri ryhmien, kuten vähemmistöryhmien, kohdalla. Yhdenvertaisuuden edistämisen merkitys nähdään nuoriin kohdistuvaa syrjintää vähentävänä teemana. Syrjinnän ehkäisemisen kohteena kehittämisohjelma tähtää erityisesti vähemmistöryhmiin kuuluviin nuoriin. Koska kehittämisohjelman tavoitteet ja toimenpiteet koskevat kaikkia lapsia ja nuoria, tulee niiden myös ottaa erityisryhmien tavoitteet huomioon ilman erillistä mainintaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012, 6-7.)

Arjenhallinnalla tarkoitetaan ihmisen kykyä ottaa vastuu omasta elämästä, taloudesta sekä henkisestä hyvinvoinnista. Sen keskeiset mahdollistajat ovat muun muassa koulutus, työllisyys, terveys, hyvinvointi sekä talouden hallinta. Arjenhallinta nähdään kehittämisohjelmassa

vahvasti liitännäisenä elämänhallintaan. Tärkeäksi korostettaviksi aiheiksi koskien elämänhallintaa nousevat perheen, vanhempien ja kasvattajien merkitys nuorille. Jokaiselle lapselle ja nuorelle tavoitellaan heidän lähtökohdistaan riippumatta yhtäläistä mahdollisuutta kasvaa täyteen potentiaaliinsa yksilönä, ryhmän jäsenenä ja kansalaisena. Samalla hän oppii kansalaisuuden mukana tuomia muodollisia oikeuksia ja velvollisuuksia, sekä yhteisöihin kuulumista ja kansalaistoimintaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012, 7.) Juhilan (2006, 63) mukaan ihmisen elämänhallinnan tukeminen on sosiaalityön yksi keskeisimmistä tehtävistä. Kun ihmisen arkea tuetaan, voidaan häntä auttaa ja ohjata kohti itsenäisempää ja oma-aloitteisempaa elämää.

4.1 Nuorisotyön toteuttaminen ja toimintamuodot

Nuorisotyön toteutumisen lähtökohtana toimii kanssakäyminen nuoren kanssa, jonka toteutumiseen vaaditaan kohtaamisia mahdollistavia kenttiä. Nuorisotyön kentät ovat jakautuneet nykypäivänä pääosin fyysisiin ja virtuaalisiin kenttiin. Voidaankin sanoa, että nuorisotyön toimintakenttien perustojen voidaan nähdä rakentuvan nuorten kulkemisesta, toiminnasta ja elämästä. Nuorten tavoittaminen eri kentiltä, virtuaalisilta tai fyysisiltä, voi kuitenkin osoittautua haastavaksi tehtäväksi. Kohtaamista ei voida toteuttaa onnistuneesti ilman nuorten kulttuurin ymmärtämistä. Kanssakäymisen aikaansaamiseksi nuorisotyöntekijän tulee huomioida nuorten toimintamallit ja ehdot, sillä ne määrittävät keinot kanssakäymisen luomiselle. Kun nuorten kulttuuria opitaan ymmärtämään, auttaa se myös havaitsemaan mahdollisia kehittämisen kohteita nuorisotyössä, sekä miten nuorisotyön tarjoamat palvelut vastaavat nuorten tarpeisiin. Vastavuoroisesti näiden toimintakenttien kautta saadut kokemukset vaikuttavat nuorten henkilökohtaisiin näkemyksiin, taitoihin, toimintamalleihin ja arvomaailmoihin. (Salasuo 2007, 19; Nieminen 2007, 21.)

Nuorisotyön tehtävät ja toiminnot toteutuvat sen yksittäisen tekijän näköisenä, jonka seurauksena tehtävän työn arvo, sisältö ja toteutustapa tapahtuvat nuorisotyöntekijän henkilökohtaisen määrityksen kautta. Tässä suhteessa nuorisotyöntekijän vastuulle nousee myös työn kehittäminen ajanmukaisella tasolla. Työnteon tulee muuntautua yhteiskunnallisten ilmiöiden mukaisesti vastaamaan nuorten tarpeita, joka saattaa vaatia uusien menetelmien ja toimintamuotojen käyttöön ottoa ja kykyä hyödyntää niitä. (Salasuo 2007, 130.)

Nuorisotyöntekijän oleelliseksi tehtäväksi määrittäytyy myös kyky hyödyntää vapaa-ajalla omaksettuja tietoja ja taitoja. Työntekijän oma luonne, työskentelytavat ja omat henkilökohtaiset resurssit luovat nuorisotyöhön monipuolisempaa ulottuvuutta. Työntekijän tehtävänä on myös nuorten kuuleminen ja heidän äänen todellinen huomiointi dialogin kautta. (Salasuo 2007, 139.)

Niemisen (2007, 23-26) mukaan nuorisotyön toteuttaminen voidaan jakaa neljään eri tehtävään, joista puhumme toimintamuotoina eli funktioina: sosialisatio-, personalisatio-, kompensatio- sekä resurointi- ja allokointifunktioihin. Sosialisatiofunktioilla tarkoitetaan kulttuurillista ja yhteiskunnallista sekä lähiyhteisön jäseneksi liittämistä. Sosialisatian perinteinen merkitys on myös ollut ympäröivän kulttuurin ja yhteiskunnan hyvien arvojen, roolien, käyttäytymistapojen ja toimintamallien siirtämisessä nuoremmalle sukupolvelle. Personalisatiofunktio nuorisotyössä pyrkii muokkaamaan asiakasnuortaan yksilöksi, joka tunnistaa omat tarpeensa ja pyrkimyksensä, sekä samalla kykenee toimimaan itsenäisesti. Personalisatio toimii yksilökohtaisena työnä, jossa tunnustetaan nuoren ainutlaatuisuutta ja yksilöllisyyttä. Samalla toiminta pyrkii tukemaan niitä. (Niemi 2007, 24.)

Aikaisemmin nuorisotyö on tavoittanut pelkkien sosialisatio- ja personalisatiofunktioiden välityksellä hyväosaisia ja yhteiskunnallisesta aktiivisia nuoria. Sosialisatio- ja personalisatiofunktioiden puutteiden ja haasteiden korjaavana tehtävänä toimii kompensatiofunktio. Sen merkitys nuorisotyössä näyttäytyy erityisesti yhteiskuntaan liittymisessä tai omien persoonallisten mahdollisuuksien toteuttamisessa ilmenevien ongelmien korjaamisessa. Nämä ongelmat voivat liittyä nuorten omaan elämänhallintaan ja tasa-arvon toteutumattomuuteen osana yhteiskuntaa. Vahvempaa tukea tarvitsevien nuorten tavoittamiseksi kompensatiofunktion mukainen nuorisotyö on tuotu vahvasti osaksi modernia nuorisotyötä. Kompensatiofunktion mukaista nuorisotyötä on muun muassa kohdennettu- ja erityisnuorisotyö. (Niemi 2007, 24, 27.)

Walkers voidaan nähdä sen perusarvojen ja ideologian perusteella sosialisatio- ja personalisatiofunktioita toteuttavana toimintana. Kompensatiofunktio näyttäytyy Walkersissa erityisesti ammattilaisten työntekijöiden roolin vuoksi, jonka avulla toiminnan asiakasnuorten henkilökohtaisiin ongelmiin voidaan tarjota tarvittavaa apua ja tukea. Kompensatiofunktion vakiintumisen osaksi nuorisotyötä on mahdollistunut ammatillisuuden vahvistuminen nuorisotyön parissa: ammatillinen osaaminen ja pitkäjänteinen työote antavat työnteolle enemmän resursseja kuin pelkät vapaaehtoistyöntekijät (Niemi 2007, 27).

Resurointi- ja allokointifunktioilla tarkoitetaan nuorille suunnattuihin voimavaroihin ja niiden kohdistamiseen vaikuttamista. Näillä funktioilla tarkoitetaan nuorisotyön toimien vaikutuksen suuntaamista nuorten kasvu- ja elinolosuhteisiin. Tämän tehtävän toteutuminen on perinteisesti tapahtunut nuorisopolitiikan avulla eri nuorisojärjestöjen ja nuorten etujärjestöjen välityksellä, tavoitteenaan lisätä nuorten omaa vaikuttamista heihin koskeviin asioihin. Resurointi- ja allokointifunktio liitetään vahvemmin nuorisopolitiikan osa-alueeksi, mutta sen toteutuminen toteutuu olennaisesti nuorisotyön kautta saatujen tietojen ja kokemusten pohjalta. (Niemi 2007, 25-26.) Myös Aseman Lapset ry pyrkii nuorisojärjestönä tuomaan olennaisesti toiminnassaan esiin nuorten ääntä esimerkiksi Walkers-toiminnassa toteutuneiden

kohtaamisten kautta. Nuorten ääntä pyritään tuomaan esille järjestön toimesta yleiseen keskusteluun ja täten vastaamaan heidän tarpeisiin.

4.2 Etsivä nuorisotyö

Osana Walkers-toimintaa toimii jalkautuva työ, jota osittain toteutetaan ammatillisen etsivän työn periaatteilla. Etsivä nuorisotyö on nuorisolain 10 § määritelty nuorisotyön muoto, joka pyrkii auttamaan alle 29-vuotiaita nuoria tarvittavien palveluiden saavuttamisessa (Nuorisolaki 1285/2016). Etsivän nuorisotyön järjestäminen ei ole kunnalle pakollista, mutta toimintaa järjestetään lähes koko Suomessa (Opetus- ja Kulttuuriministeriö 2017b).

Ammatillisen etsivän työn tehtävä on perinteisesti etsiä, paikantaa ja auttaa apua tarvitsevia nuoria. Etsivä työ pyrkii auttamaan erityisesti niitä nuoria, jotka ovat jääneet palvelujärjestelmien ulkopuolelle sekä tavoittamaan syrjäytyneitä tai syrjäytymisen vaarassa olevia nuoria. (Huhtajärvi 2007, 446; Kaartinen-Koutaniemi, 21.) Walkers-toiminnan jalkautuva työ kuitenkin pyrkii kohtaamaan kaikkia nuoria tasapuolisesti. Toiminnan jalkautuva työ pyrkii ensisijaisesti luomaan hyväksyvää ja turvallista kohtaamista aikuisen ja nuoren välillä, tarjoten tarvittaessa apua, tukea ja ohjausta muihin palveluihin.

Etsivän nuorisotyön päätehtäviin lukeutuu myös täydentää olemassa olevia nuorten palveluita, sekä tiedottaa nuoria niiden olemassaolosta. Se pyrkii myös tuomaan esille nuorten tarpeita ja välittämään niitä eteenpäin muille nuorisualan toimijoille. (Huhtajärvi 2007, 446.) Walkers-toiminnan parissa tehdään tiivistä yhteistyötä eri nuorisualan työntekijöiden ja vaikuttajien sekä muiden nuorten parissa toimivien osapuolien kanssa. Walkers-työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden työ pyrkivät täydentämään toinen toisiaan ja samalla tarjoamaan nuorille ammatillisesti monipuolista tukea ja kohtaamista, jota kehitetään nuorten tarpeiden mukaan.

Kuten lähtökohtaisesti missä tahansa sosiaalialan asiakastyössä, myös etsivässä nuorisotyössä asiakkaana oleva nuori määrittelee toiminnan rajat ja toteutumistavat. Kontaktin luominen perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuori myös päättää mistä asioista hän puhuu työntekijän kanssa. Etsivän työn funktio perustuu vahvasti vaitiolovelvollisuuteen. Työntekijän ja autettavan nuoren välinen luottamus asioiden salassa pysymisestä luo nuorelle turvaa ja uskallusta nojautua ongelmissa ja hätätilanteissa työntekijään. (Huhtajärvi 2007, 446.)

Työmuodon olennaisimmat työmenetelmät ovat kohtaaminen ja dialogisuus. Avoin vuoropuhelu johtaa pakotteiden ja seuraamisten puuttumiseen, ja tekee kohtaamisesta epävirallista, joka taas tuo kohtaamisen luonnistumiseen tarvittavan epämuodollisuuden ja tasavertaisuuden. Etsivää työtä toteutetaan työpareissa. Työparityöskentely tukee ja tarpeen mukaan suo-

jaa yksittäistä työntekijää työtehtävissään sekä mahdollistaa palautteen antamisen ja saamisen, kokemusten jakamisen, sekä vertaustuellisen analysoinnin. (Kaartinen-Koutaniemi, 24, 45.)

Etsivän työn eettisten periaatteiden mukaan jokainen ihminen nähdään samanarvoisena, riippumatta hänen elämäntilanteesta tai ongelmista. Avainasemaan nouseekin kunnioitus jokaisen asiakkaan ihmisarvoa kohtaan. Ihmisarvon kunnioitus toteutuu kunnioittamalla ihmisen koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta, samalla kuitenkin turvaten hänen mahdollisuutensa yhteisiin palveluihin. (Kaartinen-Koutaniemi, 20.) Etsivä työ toteuttaa pääpiirteittäin samoja eettisiä periaatteita kuin mikä tahansa ihmishuhtotyö (Huhtajärvi 2007, 446).

5 Järjestötoiminta

Yrityssektorin ja julkisen sektorin rinnalla toimivia järjestöjä ja yhdistyksiä kutsutaan usein nimellä kolmas sektori. Ne voidaan nähdä julkisen sektorin toiminnan jatkeena, mutta ne eroavat julkisesta sektorista päätöksenteon ja toimintatapojen epämuodollisuuksien vuoksi ratkaisevasti. Useimmat järjestöt ovat niin kutsuttuja jäsenorganisaatioita. Tällä tarkoitetaan sitä, että ne toimivat jäsentensä arvojen, tarpeiden sekä etujen mukaan. Järjestöt tuottavat myös erilaisia palveluita, niin jäsenilleen kuin asiakkailleen. (Vuokko 2004, 15, 18, 23.)

Hyvinvointivaltio-mallissa valtion rooli on tyypillisesti merkittävä. Kolmannen sektorin organisaatiot tarvitsevat toiminnalleen erilaista avustusta julkiselta sektorilta. Saadakseen tätä avustusta organisaatioiden tulee ilmaista heidän roolinsa hyvinvointivaltion toimijoina. Tyypillisesti kolmas sektori täydentää sekä avustaa julkisen sektorin toiminnan aukkoja sekä toimintaa. (Vuokko 2004, 19.)

Julkisten organisaatioiden tärkeimpinä toimintaedellytyksiä pidetään kykyä osoittaa organisaatioiden mahdollisuudet saada aikaiseksi hyvinvointia Suomessa. Tämä tulee osoittaa veronmaksajille, poliittisille päättäjille, organisaation hallintoon ja asiakkaille, joille palvelu tuotetaan. Organisaation on kyettävä vastaamaan toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin ja vastattava ihmisten tarpeisiin sekä kysyntään. (Paasio 2003, 36.) Suomessa toimivat organisaatiot tai sen kaltaiset projektit, niin julkiset, yksityiset tai kolmannen sektorin palveluiden tavoitteina on aina tuottaa palveluita, jotka ovat arvokkaita asiakasryhmälle. Erityisesti järjestön toimintaa kantaa niin kutsuttu ”hyvän tekemisen” eetos. (Klemelä 2016, 8, 12.)

Yksityiset organisaatiot yleistyvät ja lisääntyvät vuosi vuodelta ja uusia yhdistyksiä sekä järjestöjä syntyy jatkuvasti. Nämä täydentävät niitä julkisen sektorin osa-alueita, joita julkinen sektori on jo entuudestaan hoitanut. Tällaisella toiminnalla kolmannen sektorin vaikuttajat

tähtäävät siihen, että julkinen sektori voi keskittyä tiettyyn asiakasryhmään paremmin muiden palveluiden ollessa olemassa. Järjestöt nostavat omaa asemaansa ja merkitystään Suomessa vuosi vuodelta, mutta kuitenkin Suomen hyvinvointimalli nojaa pitkältä julkiseen sektoriin. (Vuokko 2004, 19.) Järjestöjen roolin voidaan nähdä kasvaneen terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistamisessa, terveyttä ja hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäisemisessä ja vertaistuellisen toiminnan järjestämisessä (RAY 2011, 3).

Suomalaisen sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kohderyhmänä on niin sanotusti kaikista köyhimmät ja syrjäytyneimmät kansalaiset. Näitä kansalaisia pyritään tavoittamaan matalan kynnyksen palveluilla. (Jalava & Koiso-Kanttila 2013, 172.) Matala osallistumiskynnys voi edistää ihmisten osallistumista ja mukanaoloa järjestötoiminnassa. Sitä voidaan tarjota toiminnan läheisellä sijainnilla, maksuttomuudella, kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisyyden huomioinnilla ja toimintaan esteettömällä osallistumistavalla. (RAY 2012, 14.) Matalan kynnyksen palveluilla pyritään tarjoamaan ihmisille riittävästi tukea eri ongelmiin, riippumatta ongelmien laadusta. Toiminnassa pyritään ratkaisuihin tarpeeksi ajoissa. Toiminnan logiikka pohjautuu pitkälti ”ihminen edellä”-malliin: asiakkaalla ei tarvitse olla oiretta tai erityistä syytä hakeutua toiminnan pariin, vaan hänet kohdataan kokonaisvaltaisesti. (Jalava & Koiso-Kanttila 2013, 172.)

5.1 Järjestötoiminnan rahoitus ja vaikuttavuuden osoittaminen

Kolmannen sektorin organisaatioiden ensisijainen tarkoitus ei ole rahataloudellisen voiton saavuttaminen. Tämä koskee myös kolmannen sektorin järjestöjä. Kolmannen sektorin organisaatioiden ensisijainen tavoite on toteuttaa heidän määrittelemää toimintaa ohjaavaa tehtävää eli missiota. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että esimerkiksi järjestöillä ei olisi taloudellisia tavoitteita, sillä toiminnasta syntyy luonnollisesti kuluja. (Vuokko 2004, 19-20.) Lisäksi järjestöjen pitää maksaa omien työntekijöidensä palkat ja kustantaa erilaiset rahalliset puitteet esimerkiksi vuokrat tai tarvittavat välineet (Niemelä & Saarela, 180). Rahoitusta kuluihin voidaan kerätä esimerkiksi jäsenmaksuilla, järjestön tarjoamalla erilaisilla palveluilla, sekä vastaanotetuilla rahoituksilla tai lahjoituksilla. Kolmannen sektorin organisaatioiden kulujen kontrollointi ja seuraaminen on tarkkaa. Toiminnan tuottamat ylijäämävarat käytetään organisaation mission toteuttamiseen. (Vuokko 2004, 20-21.)

Useimpien organisaatioiden toimintaa rahoittavat julkiset rahoittajat, joista tärkein on Veikkaus. Julkinen tukeminen perustuu siihen, että rahoitettava järjestö auttaa jotakin kohderyhmää ja tämä palvelu ja tuki nähdään tärkeänä tukimuotona kyseiselle kohderyhmälle. Organisaatiot voivat kuitenkin saada erilaista rahoitusta ja tukea myös yksityisiltä kansalaisilta tai muilta yrityksiltä, koska he haluavat tukea järjestön hyvää toimintaa lahjoituksilla. (Vuokko 2004, 22-23.)

Yhteiskunnassa tapahtuneiden rakenteellisten ja kulttuuristen muutosten kautta tehokkuuden, talouden ja tuloksellisuuden huomioiminen on kasvanut merkittäväksi osaksi järjestötoimintaa. Järjestötoiminnassa toiminnan vaikuttavuuden selvittämisen jälkeen on oleellista myös arvioida toiminnan kustannuksia ja hyötyjä. Toiminnan arviointi toteutuu eri tarkoitusten ja tapojen mukaisesti. Kuitenkin määrällisten vaikutusten selvittäminen voi osoittautua helpommaksi tehtäväksi, kuin laadullisten vaikutusten osoittaminen. Esimerkiksi vuoden aikana kohdattujen asiakasnuorten määrä voidaan esittää selkeänä lukumääränä, kun taas kohdattujen nuorten elämänlaatuun vaikuttaminen ja sen esille tuominen on huomattavasti haastavampaa. Tällöin tutkijan tulee määritellä, mitä vaikuttavuus on, miten sitä selvitetään ja millä tavalla se tuodaan esille. (Klemelä 2016, 8, 12.)

Toiminnan vaikuttavuudella tarkoitetaan toiminnan vaikutuksia suhteessa sen tavoitteisiin sekä seurauksiin. Vaikuttavuutta arvioidessa huomioidaan ennen kaikkea toimijan, kuten järjestön, omaa osuutta tulosten aikaansaamisessa. Vaikuttavuuden arvioinnissa pyritään myös tuomaan esiin mahdollisia toiminnan hyötyjä vähentäviä tekijöitä ja huomioimaan ne. Itse toiminnassa tapahtuneet vaikutukset nähdään toiminnan alku- ja päätöstilanteen välillä tapahtuneina erillisinä, yksittäisinä ja ajallisina muutoksina. Toiminnan aikaan saamat vaikutukset voivat olla tavoiteltuja tai odottamattomia. (Klemelä 2016, 70.) Jotta vaikuttavuutta kyetään osoittamaan, tulee toiminnan järjestäjän usein pystyä vetoamaan johonkin määrälliseen saavutukseen. Tämän vuoksi tutkija voi joutua tilanteeseen, jossa hän joutuu käyttämään laadullista aineistoa määrällisen aineiston tavoin. (Aalto-Kallio ym. 2009, 105.)

Vaikuttavuuden arviointi liitetään usein talouden ja markkinoinnin terminologiaan, jolloin sanan merkitykseen liitetään vahvasti termit tehokkuus ja taloudellisuus. Sosiaalialan vaikuttavuutta tutkiessa tuloksellisuuden osoitusta haetaan ihmisten kokemusten kautta, jolloin voidaan saada kuva vaikuttavuudesta ja toiminnan laadullisuudesta. Sosiaalialan työssä vaikuttavuuden määrittely on usein moniulotteisempaa verrattuna taloudellisen vaikuttavuuden näkökulmaan. Vaikuttavuustekijät voivat nousta esiin yhtenäisenä tekijänä, jolloin vaikuttavuutta arvioidessa niitä ei voida välttämättä erotella toisistaan yksittäisiksi vaikuttaviksi tekijöiksi. Esimerkiksi työprosessit, olosuhteet, yhteisöllisyys ja toimintaympäristö voivat luoda yhdessä yksittäisen syyn työn vaikuttavuudelle. Sosiaalityön vaikuttavuuden tutkimisessa on tavanomaista arvioida vaikuttavuutta yksittäisten asiakkaiden kokemusten perusteella, jolloin vaikuttavuuden mittaaminen toteutuu vaikutusten kuvaamisena. (Pohjola 2012a, 11, 13.)

Pohjola määrittelee vaikuttavuuden tavoitteiden rakentuvan ”muutosten toteuttamiseen ongelmallisiksi koetuissa tilanteissa ja interventioden tekemiseen näiden tilanteiden ratkaisemiseksi”. Muutosten ja interventioden tuottamat näkökulmat ajavat sosiaalityötä tarkastelemaan työn vaikuttavuuden toteutumista, sen eri ulottuvuuksia ja keinoja tuoda vaikuttavuus

esille. (Pohjola 2012a, 9.) Interventio voidaan määritellä sosiaalialan työssä toimintaan sidottuna kontekstina, joita voivat olla esimerkiksi erilaiset työskentelymenetelmät ja -mallit sekä toiminnan resurssit. Itse tekninen suorittaminen ei toimi interventiona, vaan sen tulee toteutua osana työskentelyä. (Kempainen & Ojaniemi 2012, 53.)

Perusteita sosiaali- ja terveystieteiden toiminnan arviointiin voi olla monia. Järjestöllä voi olla ulkopuolisen rahoituksen tuomia velvoitteita vaikuttavuuden osoittamisesta tai sen tulee pystyä esittämään näyttöjä toiminnan hyödyllisyydestä ja tehokkuudesta. Arvioinnin perusteina voi olla myös vastuu kansalaisille toimivien palveluiden ja tarkoituksenmukaisen toiminnan tuottamisesta sekä osoitus toiminnan tavoitteenmukaisuudesta. (Lindberg 2013, 9.)

Keskustelu vaikuttavuustutkimuksista on ollut viime aikoina sosiaalialan kentällä melko vähäistä. Syynä tähän voidaan pitää vähäisten resurssien tuomia ongelmia, jotka ovat hidastaneet tutkimusalueen kehittymistä. Vaikuttavuustutkimusten kehittäminen sosiaalialan käyttöön on kuitenkin ajankohtaista, sillä sosiaalialan työskentely on vastuussa toimintansa vaikuttavuudesta niin veronmaksajille, eri organisaatioille ja ennen kaikkea asiakkaille. (Kempainen, Pohjola & Väyrynen 2012, 7.) Kuten johdannossa kerroimme, myöskään Walkers-toiminnan vaikuttavuuden tutkimusta ei ole tehty aikaisemmin.

Ennaltaehkäisevän työn vaikuttavuuden täsmällinen arviointi voi osoittautua miltei mahdottomaksi. Tällaisten vaikutusten arvioinnista ei tule kuitenkaan luopua, sillä se voi auttaa todentamaan toiminnan merkitystä sekä havaitsemaan siinä aikaansaatuja muutoksia. Vaikutusten arvioinnilla voidaan myös osoittaa toiminnan seurauksia, joka vaatii toiminnan toteutusvuosien riittävän määrän sekä kattavan tutkimusaineiston. (Aalto-Kallio ym. 2009, 105.)

5.2 Vapaaehtoistyö järjestötoiminnassa

Useimmat järjestöt koostuvat ainoastaan palkatusta henkilökunnasta. Tämä on todella tyypillistä yksityisillä sekä julkisilla sektorilla, kun taas kolmannella sektorilla näin ei useimmiten ole. (Vuokko 2004, 15.) Oleellisen osana kolmannen sektorin järjestöjen toimintaa on vapaaehtoistyö. Vapaaehtoistoiminta on vapaaehtoista ja palkatonta, sen tekijän oman jaksamisen ja kiinnostuksen rajapyykillä toteutuvaa työntekoa. Vapaaehtoistyö on toisten ihmisten tai kokonaisten yhteisöjen auttamista. Se on toimintaa, jota tehdään itseisarvoisesti, jolla tarkoitetaan sellaista arvoa jota ei voi perustella muilla arvoilla. Vapaaehtoistoiminnassa mukana olevilla ihmisillä on useita erilaisia motiiveja työlle. Nämä voivat olla elämäntilanteeseen koskevia tapahtumia eli menneisyyden kokemukset, henkilökohtaiset tarpeet sekä mieltymykset. (Hakkarainen 2004, 13-14, 20.)

Vapaaehtoistyön parissa on tyypillistä, että vapaaehtoistyöntekijät tekevät yhteistyötä erilaisien ammattilaisten kanssa täydentäen toinen toisiaan. Vapaaehtoinen useimmiten saa kullakin arvoista tukea sekä opastusta, kun taas ammattilainen saa helposti uusia näkökulmia omaan työhönsä liittyen. Ammattilaisella on asiantuntemus koulutuksensa ansiosta, mutta vapaaehtoisella on taas henkilökohtainen sitoutuminen työhönsä ja toimintaan motivoiva henkilökohtainen arvopohja. Ammattilaisen ja vapaaehtoisen välinen suhde tulee toteutua tasavertaisena, toinen toistaan tukevana yhteistyönä. Ne eivät voi eivätkä saa korvata toisiaan, vaan molempien rooli toiminnan parissa on merkittävä. (Porkka 2009, 64, 68.)

Vapaaehtoistyön merkitys eri kolmannen sektorin organisaatioille voi olla suuri: toiminta voi pohjautua kokonaan vapaaehtoisen työpanostukseen, koska toiminnalla ei ole resursseja palkata ammattilaistyöntekijöitä. Vapaaehtoisella täytyy olla halu käyttää omaa aikaa toiminnan pariin sekä mielenkiintoa toimintaan. Vapaaehtoistyöntekijä voidaan nähdä eräänlaisena lahjoittajana, koska hän antaa rahan sijasta omaa aikaansa sekä panostuksensa toiminnalle. (Vuokko 2004, 28.)

Vapaaehtoistyön toteutumisen edellytyksinä on työlle ilmennyt tarve, sekä sen oman tehtäväkentän ja toiminnan vaatimien resurssien turvaaminen. Vapaaehtoistyön toteuttaminen vaatii selkeää ja pitkäjänteistä johtamista sekä toiminnan suunnitelmallista organisoimista. Toiminnan parissa työskenteleville vapaaehtoisille tulee turvata tarvittava ohjaaminen ja tukeminen. Vapaaehtoistyön toteutuksessa oleellista on järjestää vapaaehtoisten rekrytointi, koulutus, perehdytys ja vakuutukset. Toiminnan kulut on myös hallittava ja vapaaehtoistyöntekijöiden työskentelyä on tuettava aktiivisesti. (Porkka 2009, 64.)

6 Opinnäytetyön toteuttaminen

Tässä raportin osiossa kerromme opinnäytetyömme toteuttamisen eri vaiheista. Opinnäytetyömme toteutui lukuisten eri vaiheiden kautta, joihin perehdymme seuraavaksi yksityiskoh- taisesti. Jaottelimme opinnäytetyömme toteuttamisen kolmeen eri vaiheeseen, jotka ovat suunnittelu-, toteutus- ja analysointivaiheet. Prosessin selkeyttämiseksi loimme seuraavan taulukon:

Suunnitteluvaihe:	Toteutusvaihe:	Analysointivaihe:
Opinnäytetyön aiheen selvit- täminen	Haastattelulomakkeen kokoa- minen ja vapaaehtoisten haastateltavien kartoittami- nen	Vastausten analysointi
Keskeisiin aiheisiin perehty- minen: <ul style="list-style-type: none"> – Walkers – Järjestötoiminta – Koettu vaikuttavuus – Nuorisotyö – Elämänkaari 	Lomakkeiden lähettäminen	Ydinsanomien selvittäminen
Tutkimus- ja haastattelukysy- mysten määrittäminen yh- teistyössä järjestön kanssa	Vastausten odottaminen ja vastaanottaminen	Johtopäätösten tekeminen

Taulukko 1: Opinnäytetyön vaiheet

Opinnäytetyöprosessimme lähti liikkeelle yhteisellä ideoinnilla työn aiheen suhteen. Meitä molempia kiinnostaa nuorten parissa työskentely sosiaalialan kentällä ja meillä molemmilla on kokemusta nuorista sosiaalialan asiakkaina ammattitutkimomme kautta tehtyjen opinto- jen, projektien ja työharjoitteluiden kautta. Täten päädyimme ottamaan yhteyttä lukuisiin lastensuojelua ja nuorisotyötä toteuttaviin työpaikkoihin kyselemällä tarvetta ammattikorkea- koulun opinnäytetyölle.

Kartoittaessamme potentiaalisia työelämäkumppaneita opinnäytetyön toteuttamiselle tutus- tuimme Aseman Lapset ry:n. Perehdyimme järjestön internet-sivuilla sen kaikkiin työmuotoi- hin, jota kautta kiinnostuimme erityisesti Walkers-toiminnasta. Walkersissa meidän huomi- omme ja mielenkiintomme heräsi toiminnan pyrkimyksestä kohdata nuoria matalalla kynnyk- sellä, sekä turvata turvallisia ja luotettavia kohtaamisia nuorten ja aikuisten välillä. Mielen- kiintomme herätessä päädyimme ottamaan yhteyttä järjestöön tiedustellaksemme mahdol- lista opinnäytetyön aihetta. Ehdotimme myös kahta eri kehittämistehtävää koskien Tikkurilan Walkers-kahvilaa sekä Walkers-vapaaehtoistoimintaa pääkaupunkiseudulla.

Saimme vastauksen yhteydenottoomme Walkers Suomen valtakunnalliselta toimintavastavaltalta Minna Lahtelalta. Tapasimme Minnan järjestön toimistolla Helsingissä lokakuun lopussa, jolloin keskustelimme opinnäytetyön mahdollisesta aiheesta käymällä läpi sekä meidän että järjestön omia intressejä. Saimme kuulla, että Aseman Lapset ry:n Walkers-toiminnalle haetaan rahoitusta toiminnan tuleville vuosille, jota varten he kaipasivat asiakkaiden kokemukseen perustuvaa osoitusta Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutuksista. Tapaamisen jälkeen pohdimme kahden kesken tutkimusaihetta ja sen toteuttamistapoja, jonka jälkeen päätimme tarttua siihen. Seuraavaksi lähdimme suunnittelemaan tutkimuksen toteuttamista.

Järjestön kanssa käytyjen yhteisten pohdintojen jälkeen päädyimme siihen, että lähtisimme selvittämään Walkers-toiminnan vaikuttavuutta sen entisten asiakkaiden kokemusten kautta. Tässä tutkimuksessa viittaamme haastateltuihin entisiin Walkers-nuoriin puhumalla heistä tutkimuksen perusjoukkona, ”haastateltavina” ja ”vastaajina”. Määrittelimme tässä tutkimuksessa keräämämme tiedot koetuksi vaikutukseksi. Sen arvioimiseksi meidän tuli saada koottua kokonaiskuva Walkers-asiakkuudesta ja elämästä asiakkuuden jälkeen. Halusimme myös selvittää, minkälaisissa elämäntilanteissa haastateltavat ovat päätyneet nuorina Walkers-toiminnan asiakkaiksi. Näin pystyimme selvittämään, minkälaisia tarpeita heillä oli, sekä vastasiko ja tukiko toiminta niitä. Tämän seurauksena määrittelimme opinnäytetyömme tutkimuskysymykset seuraavasti:

- Miten ja minkälaisissa elämäntilanteissa haastateltavat ovat päätyneet Walkersin asiakkaiksi?
- Mitkä asiat Walkers-toiminnassa on koettu vaikuttaneen haastateltujen nuoruuteen ja aikuistumiseen?

6.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusaineiston keräämiseksi kävimme läpi erilaisia tutkimus- ja tiedonkeruumenetelmiä. Tutkimusmenetelmäksi päätimme valita kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen, sillä koimme sen tässä tapauksessa parhaaksi mahdolliseksi tavaksi tutkia Walkers-toiminnan vaikuttavuutta. Koska tutkimuksen aikana tulisimme haastattelemaan toiminnan entisiä asiakkaita useammalta Walkers-paikkakunnalta, emme ajan ja resurssien vuoksi pystyneet toteuttamaan paikan päällä haastatteluja jokaiselle haastateltavalle. Emme myöskään kokeneet puhelinhaastattelua tarpeelliseksi tiedonkeruumenetelmäksi, sillä koimme tutkimukseen osallistuvan kohderyhmän olevan tarpeeksi kyvykäs tuottamaan meille tarpeellisen tutkimusmateriaalin kirjallisilla vastauksilla.

Paavilaisen mukaan (2012, 17) laadullisessa tutkimuksessa aineistoa kerätään sanallisessa muodossa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytettävä aineisto muodostuu vapaamuotoisista haastatteluista ja erilaisista kertomuksista. Tutkittavaa ilmiötä pyritään selittämään, luokittelemaan, tulkitsemaan ja ymmärtämään, jonka lisäksi tutkija pyrkii rakentamaan kokonaiskäsityksen tutkittavasta aiheesta yksilöiden elämäntilanteeseen liittyvien subjektiivisten kokemusten kautta. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on myös perusteltua kerätä käytettävä tieto suhteellisen pieneltä ihmismäärältä, sillä tietoa ei voida tilastoida eikä prosessoida samanlaisella tavalla kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa.

Laadullisen tutkimuksen toteuttaminen voidaan jakaa kahteen eri vaiheeseen: havaintojen tiivistämiseen ja tutkimuskysymykseen vastaamiseen. Havaintojen perusteellinen tiivistäminen mahdollistaa tutkittavan aiheen ymmärtämisen ja varsinaisten tulosten esille tuomisen. Tiivistetyt havainnot syntyvät tutkimuksessa aiemmin tehdyistä raakahavainnoista, joilla pyritään saamaan aikaan koko aineistoon pätevä materiaali. Tapaa yhdistellä raakahavainnot varsinaiseksi tutkimusmateriaaliksi kutsutaan laadulliseksi analyysiksi. Sen seuraamuksena saadun aineiston tulee valottaa tutkimuksen kokonaisuutta. Laadullista analyysia tehtäessä tutkija ei voi väittää jonkin asiaa tulevan ilmi tutkimuksessa, jos sille ei ole tarpeeksi monipuolista näkökulmaa ja perustelua tutkimusaineistossa. (Alasuutari 2011, 38, 50-52.)

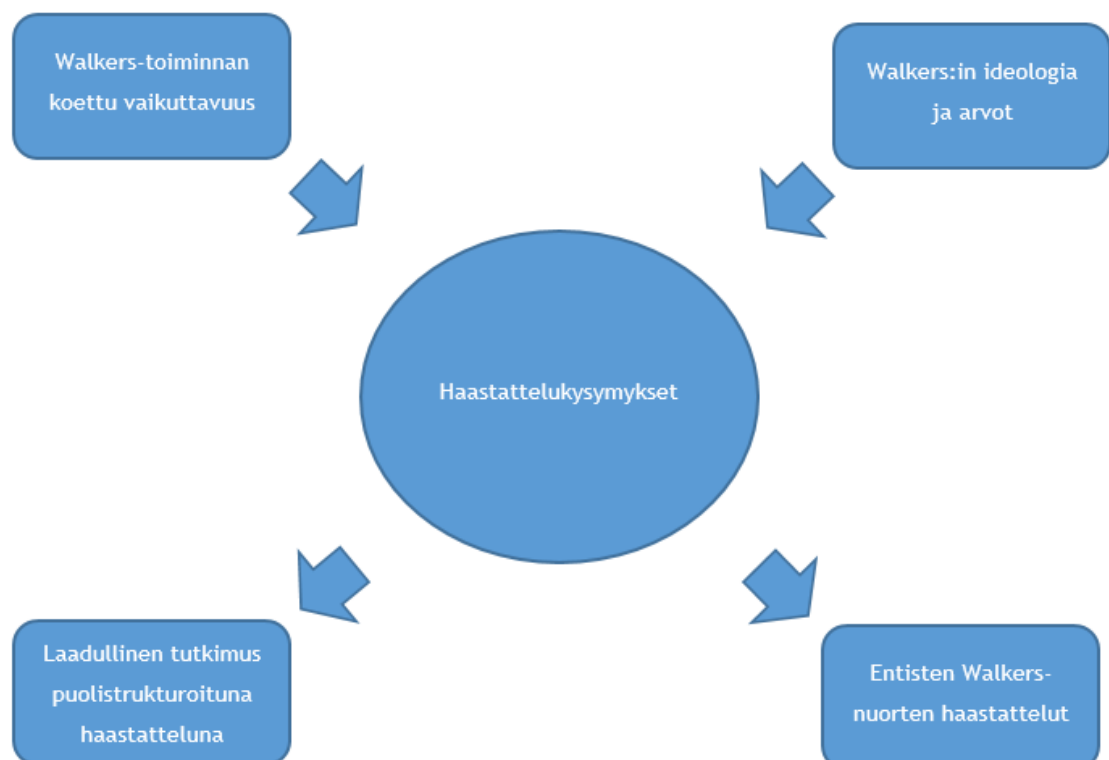
Tutkimusaineiston keräämisessä kyselylomake on yksi tyypillisimmistä keräämistavoista. Se koetaan erityisenä aineistonkeruumenetelmänä, jonka perinteinen tapa on toteuttaa kyselylomake paperisena kyselynä. Nykyään sen ohella ovat yleistyneet myös sähköiset kyselylomakkeet. Verrattaessa näitä kahta kyselymuotoa sähköisen kyselyn eduksi voidaan lukea nopeus sen toimituksessa ja palautuksessa sekä sen taloudellisuus. Sähköinen vastaus on valmiiksi kirjallisessa muodossaan, joten se ei myöskään vaadi puhtaaksikirjoitusta tai litterointia, joka taas minimoi lyöntivirheet. (Valli 2015a, 84, 93; Perkkilä & Valli 2015, 109.) Tässä tutkimuksessa haastatteluun käyttämämme lomake toteuttaa kyselylomakkeen periaatteita. Kyselylomake terminä on kuitenkin rinnastettavissa enemmänkin määrälliseen tutkimukseen, joka ei ollut tämän tutkimuksen toteuttamismuoto. Käytämme tässä opinnäytetyöraportissa lomakkeesta nimitystä haastattelulomake, sillä koemme sen kuvaavan paremmin tekemiämme laadullisen tutkimuksen yksilöhaastatteluja.

Kyselylomaketta muodostaessa korostuu ennakkosuunnittelun merkitys. Koska kysymyksiä ei voida jälkikäteen muuttaa, ne tulee tehdä alusta alkaen yksiselitteisiksi, jolloin kysyjä ymmärtää mitä tutkija haluaa selvittää. (Valli 2015b, 239.) Kyselyä muodostaessa tulee huomioida tutkittavan aiheen tarkoitus ja kohderyhmä. Ennakkosuunnittelussa tulee myös ottaa selvää, miten vastaajakohderyhmä saavutetaan. Tämän lisäksi sähköisen kyselylomakkeen suunnittelussa tulee huomioida se, miten se soveltuu haastateltavalle vastaajaryhmälle. Koska

sähköisessä haastattelussa ei ole paikalla valvojaa, vastaaja toimii itsenäisesti saamiensa ohjeiden mukaan. (Valli 2015a, 84-85, 93; Perkkilä & Valli 2015, 109.) Haastateltavien tarkka ohjeistaminen haastattelulomakkeen täyttämässä oli olennaista ja tärkeää haastatteluiden onnistumisen näkökulmasta.

Kun tutkimusmenetelmää valitaan, tulee huomiota kiinnittää erityisesti tiedonkeruutapaan, sillä se määrittää tavan, jolla tieto kerätään haastateltavien joukosta (Paavilainen 2012, 33). Aikataulumme ja resurssiemme parhaiten soveltuvana tapana päädyimme lopulta toteuttamaan sähköisesti lähetettävänä puolistrukturoidun haastattelulomakkeen Word-tiedostona. Strukturoidulla haastattelutavalla tarkoitetaan jäseneltyä tapaa esittää täsmällisiä ennalta valmistettuja kysymyksiä. Tällä tavalla voidaan pyrkiä syventymään tutkimusongelmaan ja sen mahdollisiin erilaisiin muuttujiin. (Paavilainen 2012, 37.) Tutkimuksemme haastattelulomake sisälsi strukturoidun osuuden, jolla tiedustelimme haastateltavien taustatietoja (ikä, sukupuoli ja Walkers-paikkakunta) ja samalla mahdollisia muuttujia, jotka osoittaisivat vastauksissa yhdenkaltaisuuksia vastausten kesken.

6.2 Opinnäytetyön tutkimusasetelma

Kuvio 1: Viitekehys tutkimuksen toteutusprosessista (Robson 2001, 123)

Tutkimuksemme tehtäväksi määräytyi osoittaa Walkers-toiminnan vaikuttavuutta. Tämän toteuttamiseksi meidän tuli kerätä tutkimusmateriaali, jonka rakentaisimme asiakkaiden kokemusten kautta. Tämän vuoksi meidän tuli haastatella Walkersin entisiä asiakkaita. Walkers-asiakkuus päättyi 18-vuotiaana, joten haastateltavat tulisivat olemaan täysi-ikäisiä. Alun perin haimme haastateltaviksi 25-35-vuotiaita Walkersin entisiä asiakkaita. Päädyimme tähän ikäkaalaan yhteisymmärryksessä järjestön kanssa, sillä koimme, että kyseisen ikäryhmän edustajat ovat siirtyneet nuoruudesta kehitysvaiheena eteenpäin, itsenäistyneet ja samalla he kykenisivät pohtimaan omaa nuoruuttaan ja peilaamaan Walkers-toiminnan merkitystä siihen.

Tutkimusaineiston aikaansaamiseksi meidän tuli tavoittaa riittävän monta vastaajaryhmämme edustajaa. Lähdimme tavoittelemaan mahdollisimman monelta Walkers-paikkakunnalta haastateltavia. Lähtökohtainen tavoitteemme oli saada kahdeksan vastaaja: nämä kahdeksan vastaajaa jakautuisivat tutkimukseen osallistuvien paikkakuntien välillä tasan. Tämä lukumäärä nähtiin meidän, järjestön sekä opinnäytetyömme ohjaavan opettajan mielestä sopivaksi luvuksi tutkimuksen toteuttamiselle. Tutkimusaineistoa voitaisiin tarvittaessa laajentaa tekeillä lisää haastatteluja.

Walkers-toimintaa järjestetään tällä hetkellä Helsingin lisäksi yli 10 paikkakunnalla, mutta sitä on järjestetty aikaisemmin myös muilla paikkakunnilla, kuten Salossa. Tutkimusta varten meidän oli mahdollista kerätä haastateltavia nykyisin- ja aikaisemmin toimineilta Walkers-paikkakunnilta. Tätä kautta saisimme kattavan ja monipuolisen vastaajakunnan entisistä Walkers-nuorista ja samalla kokonaisvaltaisen käsityksen Walkers-toiminnan koetusta vaikuttavuudesta nuorisotyön toimintamuotona. Walkersin pitkäkö historia oli siis luonut hyvät puitteet tämän kaltaisen tutkimuksen toteuttamiselle.

Haastateltavien tavoittamiseksi saimme yhteystietolistan koskien kaikkia Walkers-paikkakuntien toimintavastaavia. Lista sisälsi nykyisten ja toiminnan lopettaneiden Walkers-toimintavastaavien yhteystiedot, mutta otimme yhteyttä niihin toimintavastaaviin, joiden kanssa järjestöllä on ollut vielä viime aikoinakin yhteydenpitoa. Lähetimme yhteensä kymmenelle Walkers-toimintavastaavalle sähköpostiviestin, jossa avasimme tutkimuksemme tarkoitusta, kriteerejämme koskien haastateltavia ja kerroimme tutkimuksen toteuttamisen aikataulusta. Näistä saimme haastatteluun vapaaehtoiseksi ilmoittautuneiden yhteystietoja neljältä eri Walkers-paikkakunnalta. Näistä paikkakunnista kahdella on yhä Walkers-toimintaa ja kahdella ei. Päätimme käyttää satunnaisotantaa, jonka seurauksena arvoimme näiltä jokaiselta neljältä paikkakunnalta yhden miehen ja yhden naisen osallistumaan tutkimukseemme.

Tutkimustamme varten loimme entisten Walkers-nuorten haastattelua varten lomakkeen. Haastattelulomakkeen (raportin liite 1) alussa tiedustelimme haastateltavien perustietoina ikää, sukupuolta ja paikkakuntaa, jossa haastateltavat oli osallistunut Walkers-toimintaan. Ikä

ja sukupuoli valittiin mukaan tuomaan option siihen, jakautuvatko vastauksissa esiin nousevat ilmiöt ikäryhmittäin tai sukupuolen mukaan. Walkers-paikkakunnan selvittäminen auttoi käsittelemään haastattelulomakkeita anonyymisti, mutta samalla yksilöllisesti.

Perustietojen jälkeen esitimme haastattelulomakkeessa varsinaiset haastattelukysymykset. Haastattelukysymykset suunniteltiin Walkers-toiminnan arvojen ja tavoitteiden pohjalta, joihin pääsimme tutustumaan Aseman Lapset ry:ltä saaduista materiaaleista. Kysymysten perimmäinen tarkoitus oli vastata tutkimuksemme tutkimuskysymyksiin: Walkers-ideologia toimi kuitenkin tärkeänä pohjana kysymysten luomiselle, koska se määrittää kriteerit toiminnan onnistumiselle ja vaikutuksen syntymiselle.

Lähdimme suunnittelemaan haastattelun kysymyksiä siten, että saimme kokonaiskuvan tutkimuksemme perusjoukon Walkers-asiakkuudesta ja koetusta toiminnan vaikuttavuudesta. Tutkimusaineistomme Walkersin vaikuttavuudesta rakentuisi perusjoukkomme näkökulmasta. Tämän vuoksi meidän oli tärkeää ymmärtää siihen suoraan vaikuttavia tekijöitä Walkers-arvojen ja -toimintakriteerien toteutumisen perspektiivistä.

Haastattelulomakkeen varsinaiset kysymykset jaettiin kolmeen eri osa-alueeseen. Ensimmäisessä osa-alueessa haastateltavilta kysyttiin Walkers-toimintaan osallistumiseen liittyvistä teemoista, kuten milloin, miten ja miksi haastateltavat päätyivät toiminnan pariin. Tiedusteltaviin teemoihin lukeutui myös miten heidät otettiin vastaan Walkers-toimintaan, miksi he kävivät Walkers-kahvilassa ja miksi Walkers-toiminta oli heille tärkeää.

Haastattelun toinen osa-alue käsitteli Walkers-toiminnan yhteisöllisyyttä. Haastateltavilta tiedusteltiin, millaista tukea he saivat Walkers-työntekijöiltä ja -vapaaehtoistyöntekijöiltä, sekä millainen merkitys saadulla tuella oli heidän nuoruudessaan. Toiseksi heiltä kysyttiin heidän kokemuksiaan Walkers-toiminnan yhteisöllisyydestä ja jäikö heille sosiaalisia kontakteja toimintaan osallistumisen jälkeen.

Kolmas haastattelun osa-alue käsitteli Walkers-toiminnan vaikuttavuutta. Haastateltavilta kysyttiin, ovatko he kokeneet Walkers-toiminnan vaikuttaneen heidän elämäänsä ja itsenäistymiseensä: tarkensimme tätä haastattelun kohtaa erityisesti koskemaan vaikutuksia heidän omiin arvoihin ja uravalintoihin. Toiseksi kysyimme haastateltavilta, kokisivatko he elämänsä erilaisiksi ilman Walkers-asiakkuutta. Kolmanneksi kysyimme, miten haastateltavat kokivat Walkers-toiminnan vastanneen heidän paikkakuntiansa nuorten elinympäristöön ja tarpeisiin. Viimeiseksi kysyimme, ovatko haastateltavat olleet tai ovatko he yhä osallisena Walkers-toiminnassa asiakkuuden jälkeen. Erityisesti järjestön toiveesta tiedustelimme, miten toiminnan ulkopuolella olevat vastaajat saataisiin takaisin toiminnan pariin.

Haastattelulomakkeen lopuksi haastateltavilta kysyttiin heidän mieleen painuneimpia hetkiä tai muistoja Walkers-toiminnasta sekä heidän mahdollisia terveisiä Walkers-työntekijöille. Tämä osio lisättiin haastatteluun erityisesti Aseman Lapset ry:n toiveesta, mutta koimme jaettujen kokemusten antavan myös hyviä käytännön esimerkkejä onnistuneita hetkistä ja kohtaamisista toiminnan parissa. Lopuksi vastaajien oli mahdollista antaa vapaasti kommentteja Walkers-toimintaan tai haastatteluun liittyen.

Kun haastattelulomake saatiin nivottua yhteen, lähetimme sen kommentoitavaksi Minna Lahtelalle ja järjestölle sekä ohjaavalle opettajallemme. Saimme molemmilta osapuolilta paljon neuvoja ja korjaustoiveita koskien haastattelun sisältöä, ulkoasua sekä kysymysten muotoja ja niiden kronologista järjestystä. Kun haastattelulomake oli saatu hiottua viimeiseen muotoonsa, saatoimme aloittaa haastattelujen tekemisen.

Tutkimuksemme haastattelulomakkeiden lähettäminen aloitettiin tammi-helmikuun vaihteessa ennalta arvotulle perusjoukolle. Kuten aiemmin mainitsimme, neljältä paikkakunnalta arvottiin paikkakuntaakohtaisesti haastatteluun osallistuvaksi yksi mies ja yksi nainen, jonka seurauksena meillä oli kahdeksan haastateltavaa. Lähetimme heille haastattelulomakkeet Word- ja OpenOffice-tiedostoina, johon heille annettiin viikko vastausaikaa. Alun perin pohdimme vastausajaksi 1,5 viikkoa, mutta ohjaavan opettajamme ja järjestön ehdotuksesta lyhensimme sitä.

Haastattelujen tekemisessä ilmeni aluksi ongelmia. Emme saaneet vastauksia määräaikaan mennessä, jonka vuoksi jouduimme lähettämään kaksi muistutusviestiä haastateltaville. Toisen muistutusviestin lähettämisen jälkeen saimme kolme vastausta kahdeksasta lähetetystä haastattelusta. Viikon odottelun jälkeenkään emme saaneet uusia vastauksia, jolloin haastattelulomake lähetettiin vielä uudelle joukolle haastateltavia. Aikataulumme puitteissa koimme tämän parhaaksi ratkaisuksi, jotta saimme tarvittavan määrän analysoitavia vastauksia. Tästä johtuen kriteerimme vastaajaryhmää kohtaan muuttuivat osittain. Alkuperäinen ikäskaalamme muuttui skaalan molemmin puolin muutamalla vuodella. Tämän lisäksi haastattelemamme entiset Walkers-nuoret jakautuivat kolmen eri paikkakunnan kesken aikaisemmin suunnitellun neljän paikkakunnan sijaan.

7 Aineiston analysointi ja tutkimustulokset

Sähköisten haastattelujen toteuttamisen jälkeen ryhdyimme analysoimaan saamiamme vastauksia. Saatuja vastauksia oli yhteensä kahdeksan, joista viisi oli miehiä ja kolme naisia. Laadullisen tutkimuksen aineiston analysointi tarkoittaa käytännössä aineistoon syventymistä, tekstien arvioimista sekä niiden vertailua ja tulkitsemista (Rantala 2015, 110). Kävimme yh-

dessä läpi yksityiskohtaisesti jokaisen palautetun haastattelulomakkeen. Vertailimme vastauksia keskenään, jotta saatoimme löytää yhdistäviä tekijöitä vastauksien väliltä. Rajausta tehdessä toteutimme tulkinnallista rajausta. Tällöin tutkija saa keräämänsä aineiston kautta materiaalin, jota hän tulkitsee ja jonka perusteella hän luo omat johtopäätöksensä tutkittavasta aiheesta. Tutkija tuo esille oman näkemyksensä tutkimusmateriaalista ja tutkimuksessa esiin nousseista vastauksista, jonka perusteella voidaan nostaa esiin tarkastelun kohteeksi osoittautuva ydinsanoma. (Kiviniemi 2015, 77.)

Tutkimustuloksia käsitellessä emme havainneet haastateltavien iällä tai sukupuolella olevan yhdistäviä tekijöitä vastausten suhteen. Tutkimustuloksia muodostaessa koimme, että saimme jo kahdeksasta vastaanottamastamme haastattelulomakkeesta tarvittavan aineiston. Vastauksissa nousi esiin pääpiirteittäin samoja aiheita, jonka vuoksi emme kokeneet tarpeelliseksi lisätä kerättyjen haastattelujen lukumäärää.

Päätimme tuoda vastauksissa esille nousseita toiminnan vaikuttavuutta käsitteleviä yhteisiä teemoja kootusti. Saaduissa vastauksissa ilmeni samoja teemoja eri kysymyksien kohdalla, jonka vuoksi emme tuo niitä esille kysymysohjauskohtaisesti. Esille nousseet teemat jaettiin kahteen eri kategoriaan, joissa ensimmäisessä käsitellään kokemuksia Walkers-asiakkuuden ajalta ja toisessa koettuja vaikutuksia Walkers-asiakkuuden jälkeen. Esille nousseiden aiheiden tukemiseksi tuomme esille niihin liittyviä suoria lainauksia haastattelumme vastauksista. Kolmanneksi käymme läpi tutkimustuloksista tekemämme johtopäätökset sekä kehittämisehdotukset.

7.1 Nuoruuden Walkers-kokemukset

Ensimmäisenä aiheena vastauksista nousi esiin selkeänä yhdistävänä tekijänä olosuhteet, joissa Walkersiin on päädytty. Kaikki vastaajat ajautuivat Walkersiin asiakkaiksi yläasteikäisinä. Vastaajat kokivat, että he ohjautuivat Walkersin asiakkaiksi pelkästään nuoruuden vuoksi, eikä niinkään yksittäisen elämäntilanteen takia. Suurin osa vastaajista kertoi, että he tutustuivat toimintaan heidän ystäviensä kautta, kun taas muut vastaajat kertoivat päätyneensä toiminnan pariin sattuman kautta. Vastaajat olivat kokeneet itsensä hyvin tervetulleiksi toiminnan pariin osallistuessaan Walkers-toimintaan ensimmäistä kertaa.

”Päädyin Salon Walkersin asiakkaaksi ollessani yläasteella, en tarkkaan muista olinko 7. vai 8. luokalla silloin kun ensimmäisen kerran avasin Walkersin oven. Vakioasiakas minusta tuli heti ja kävin Salon Walkersissa joka viikonloppu aina siihen asti kun täytin 18v. Walkers oli itselle koko nuoruuden ajan ”henkireikä” ja paikka mihin oli pakko päästä. Varsinaisesti oma elämäntilanne ei vaikuttanut muuta kuin nuoruuden takia itselläni siihen miksi halusin kaikki viikonloput Walkersissa viettää.”

”-- asiaan liittyi aika paljon hehkutusta siitä, että Walkers on hyvä paikka oleskella. Näistä puheista kiinnostuneena menin joskus kavereiden mukana Walkersin asiakkaaksi joku iltapäivä.”

”Hyvin minut sinne otettiin (vastaan), oltiin ystävällisiä: tunsin heti lämpimän tunnelman.”

Vastauksissa nousi esille Walkers-kahviloiden merkitys turvallisena ja viihtyisenä tilana. Vastajat kokivat Walkers-kahvilan äärimmäisen tärkeänä ajanviettopaikkana, jossa he viettivät säännöllisesti aikaa ja saivat olla aidosti oma itsensä. Vastaajien oli mahdollista saada kahviloissa tarpeen mukaan tukea erilaisiin elämäntilanteisiin sekä arkisiin pulmiin. Walkers-tila koettiin kuitenkin myös normaalina kahvilana, jossa sai viettää aikaa vapaasti muiden nuorten kesken ilman kanssakäymistä aikuisten ja nuorten välillä.

”Walkersissa oli hyvä olla, ympäristö oli turvallinen, sitä kautta sai pidetty yhteyttä kavereihin ja tutustui uusiin ihmisiin.”

”Se turvallisuus ja aikuisten turvallinen ja luottamuksellinen kohtaaminen on tärkeää ja tarpeellista kenelle tahansa nuorelle.”

”Walkers oli mielekäs sisätila, jossa oli mahdollisuus pelata biljardia ja olla oma itsensä.”

Vastaajat kokivat yhteisöllisyyden näkyneen vahvasti Walkers-toiminnassa heidän asiakkuutensa aikana. Walkers-yhteisöihin oli helppo päästä mukaan uutena kasvona ja yleinen tunnelma kahviloissa koettiin vastaanottavaisiksi, vaikkakin osalla vastaajista yhteisöön mukaan pääseminen otti oman aikansa. Toiminnan aikana ja jälkeen monelle vastaajista jäi sosiaalisia kontakteja niin nuorista kuin työntekijöistä ja vapaaehtoisista.

”Ensialkuun paikassa tuntui olevan vanhempien nuorten muodostama sisäpiiri, mikä sai minut ehkä ensi alkun hieman empimään Walkerissa käymisen suhteen. Omanikäiseni nuoret alkoivat kuitenkin käydä kahvilassa enemmän ja enemmän, ja meistä muodostui oma tiivis porukkamme hyvin nopeasti. Vanhemmatkin nuoret tulivat tutuiksi ja henkilökunta oli vastaanottavaista ja mukavaa.”

”Walkersissa kävi siihen aikaan "kaikki".”

”Siihen aikaan Walkers oli voimakkaasti yhteisöllinen --. Olen edelleen yhteydessä Facebookin kautta sen aikaisiin kavereihin, osa Walkersin sen aikaisesta henkilökunnasta on samalla tapaa fb:n kautta osa elämäni.”

”Olimme yhtenäinen yhteisö ja sosiaalisia kontakteja jäi kyllä ainakin useampi.”

Kaikki vastaajat kokivat, että heitä kohdattiin ja kuunneltiin aidosti. Henkilökunnasta ja vapaaehtoisista muodostui nuorille turvallisia ja tärkeitä aikuisia, jotka ymmärsivät aidosti nuoria ja nuoruutta. Joistain asioista oli helpompi puhua ja kertoa Walkers-henkilökunnalle ja vapaaehtoisille kuin esimerkiksi omille vanhemmille. Vastaajille välittyi tunne siitä, että henkilökunta hyväksyi heidät ja muut nuoret sellaisenaan, kun he olivat. Esille tuotiin myös sitä, että päihtyneitä nuoria kohdattiin normaalisti, eikä käännytetty heti ovelta pois, toisin kuin muilla nuorisotiloilla. Toiminta koettiin valvottuna vapaa-aikana: Walkersissa oli omat sääntönsä, joita tuli noudattaa, mutta silti nuori sai olla nuori.

”Vaikka kahvilassa oli selkeät säännöt, saivat nuoret kuitenkin olla nuoria. Ei tarvinnut puhua hiljaa tai istua selkä suorassa. Tupakointiin ei kannustettu, mutta siitä ei saarnattukaan. Alkoholinkäytön suhteen työntekijät olivat ymmärtäväisiä. Jos olin juonut liikaa ja saavuin kahvilaan, sain apua enkä toruja. Erityisesti mieleeni on jäänyt ilta, jolloin oksensin Walkersin vessassa. Pästyäni jaloilleni, työntekijä lupasi minulle ilmaiset pullakahvit jos tulisin ensi viikonloppuna kahvilaan selvin päin. Seuraavana viikonloppuna istuimme kahvin ääressä puhumassa överiksi menneestä viikonloppujuomisesta.”

”He olivat tuki ja turva. Heille oli aina helppo puhua kaikista murheista, joita teini-ikäisellä nyt voi olla. He ovat olleet niitä joille on voinut kertoa niitä asioita, joita välttämättä vanhemmille ei ihan heti uskalla sanoa.”

”En juuri muista työntekijöiden ja vapaaehtoisten vaikuttaneen juuri millään lailla, joka saattaa olla hyväkin asia. Uskon että toiminnan tukeminen ”näkyättömästi” on juuri sellainen mitä ainakin oman aikani nuoret kaipasivat. Ei ohjattua toimintaa, vaan vapaata aikaa, jota valvotaan.”

”Paikalla oli aina aikuisia, jotka olivat aidosti kiinnostuneita jokaisesta nuoresta.”

Vastaajat kokivat, että Walkers oli heidän paikkakunnallaan oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Walkers-kahvila erottautui edukseen muista nuorisotiloista ainutlaatuisena kohtaamispaikkana. Osa vastaajista piti Walkers-kahvilaa yläasteikäisten ja siitä vanhempien nuorten aitona kohtaamispaikkana, sillä useimmat nuorisotilat koettiin alle yläasteikäisten paikoiksi. Vastaajat kokivat Walkersin niin tärkeäksi itselleen, että nuorilla ei ollut muuta paikkaa mihin mennä kuin Walkers-kahvila.

”Yläasteikäisenä siirryin lähialueen nuorisotilasta Walkersiin, pitkälti koska paikka tuntui olevan enemmän suunnattu ikäisilleni kuin nuorisotilat. Eroa nuorisotilojen ja Walkerin välillä kuvastaa hyvin se, että kun nuorisotiloissa tarjottiin mehua, sai Walkersissa kahvia.”

”-- nuori pääsee (Walkersiin) sisälle turvaan aikuisten keskelle, vaikka olisikin nauttinut hieman alkoholia. Tavallisille nuorisotaloille kun ei päihtyneenä ole mitään asiaa sisälle.”

”Erityisesti 1990-luvun puolivälissä laman aikaisessa Suomessa Walkers oli oikeassa paikassa oikeaan aikaan ja merkittävässä roolissa Helsingin keskustan nuorison turvallisuuden parantamisessa.”

7.2 Toiminnan koettu vaikuttavuus

Vastaajat toivat esiin pohdinnoissaan, että ilman Walkers-toimintaa he olisivat saattaneet päätyä ”hölmöilemään” muualle. Esille tuodut esimerkit liittyivät muun muassa ”hämmennyksen aiheuttamiseen”, ”pahoille teille joutumiseen” ja ”huonojen valintojen tekemiseen”. Vastaajat kokivat, että Walkersin tarjoamat tilat pitivät heidät pois mahdollisesta pahanteosta.

”Uskon myös, että ”ajautuminen” toimintaan mukaan silloisessa elämänvaiheessa, saattoi säästää muutamalta isommalta kolhulta.”

”Ja on kai se niinkin, että Walkersissa vietetty aika olisi saattanut kuluu sitten alkoholin, graffitien ja näpistelyn parissa mikäli kahvilaa ei olisi ollut.”

”Myös Walkers-henkilökunnan jalkautuminen kaduille nuorten keskelle varmasti hillitsi ja esti monia nuoria tekemästä huonoja valintoja, kun pääsi purkamaan keskusteluissa aikuiselle sitä henkistä pahaa oloa pois.”

Osa vastaajista on kokenut toiminnan eri osa-alueiden, kuten eri tapahtumien ja koulutusten, vaikuttaneen muun muassa heidän arvoihinsa, aikuistumiseensa sekä lisänneet ihmisten eri taustojen ymmärtämistä. Vastaajat kokivat, että toiminnan kautta he ovat oppineet käsittämään paremmin nuoruutta ilmiönä, ja että toiminta on lisännyt heidän arvostustaan nuorisotyötä kohtaan. Walkers-henkilökunnan esimerkki on antanut vaikutuksia joidenkin vastaajien elämäntapoihin, kuten raittiiseen elämään.

”Toiminta on ehdottomasti muokannut minua, vaikuttanut arvoihini ja tapaani elää tätä elämää.”

”Kaipa siinä otettiin ensimmäisiä varovaisia askelia kohti aikuisuutta ja opittiin vastaamaan omista teoista. Lisäksi Walkersissa pidettiin mielenkiintoisia luentoja ja vierailuja, joista etenkin romanien kulttuurista kertova vierailu on jäänyt mieleen silmiä avaavana.”

”Uskon toiminnan vaikuttaneen minuun hyväksymään ihmiset sellaisina kuin ovat, suvaitsevammaksi. Eri ikäisten, eri sosioekonomisista asemista tulleita ym. tuli kohdeltua tasapuolisesti.”

”Minulle on Walkers-ajoilta jäänyt kunnioitus nuorisotyötä ja etsivää nuorisotyötä kohtaan --”

Vastaajat toivat vahvasti esiin Walkers-asiakkuutensa vaikutusta heidän koulutukseensa ja uravalintoihinsa. Moni vastaajista oli päätenyt työskentelemään nuorisotyön tai muun sosiaalialan työn parissa. Nykyään muilla aloilla työskentelevät vastaajat kokivat, että Walkersin vaikutus on kuitenkin peilautunut esimerkiksi heidän omiin koulutusvalintoihin.

”Uskon, että Walkersissa saamani kokemukset turvallisista kodin ulkopuolisista aikuisista on ollut isossa roolissa ammatinvalinnassani (nuoriso-ohjaajan koulutus ja työskentely lastensuojelun laitoshoidossa).”

”Haaveilin pitkään myös alan koulutuksesta/työstä, mutta sattumien kautta päädyin toisenlaisiin töihin.”

”Harkitsin yläasteen jälkeen nuoriso-ohjaajan ammattia, mutta ohjauin hoitoalalle ja nykyään toimin sairaanhoitajana. Varmasti tähän uravalintaan on Walkers toiminnalla jotain osuutta.”

”-- en ole itse hakeutunut alalle. Ehkä joissakin opintoihini liittyvissä painotuksissa ja kiinnostuksissa saattaa näkyä arvostus nuorten kanssa työskentelemistä kohtaan.”

Pääosa vastaajista ei ole enää osallisena toiminnassa. Moni heistä on toiminut asiakkuutensa jälkeen Walkers-vapaaehtoistyöntekijöinä. Toimintaan osallistumisen estävänä tekijänä vastaajat kokevat omat nykyiset elämäntilanteensa, jotka eivät anna aikaa toimintaan osallistumiselle. Erityisesti vastaajat toivat esiin perhe-elämäänsä ja työarkea, jotka nykyään vievät paljon heidän aikaansa. Kaikki vastaajat pitivät kuitenkin mahdollisena toimintaan uudelleen osallistumista tulevaisuudessa, kun se olisi heidän elämäntilanteensa puolesta mahdollista.

”Perhe, työ ja harrastukset vievät nyt kaiken ajan. Ehkä sitten kun omat lapset kasvavat ns. ”Walkers-ikäisiksi” voisin toimintaan lähteä mukaan ”vaparina”.”

7.3 Johtopäätökset ja pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutuksia. Tutkimuksessa kysimme haastateluilta entisiltä Walkers-nuorilta heidän kokemuksiaan Walkers-asiakkuudesta heidän nuoruudessaan. Tämän jälkeen siirryimme kysymään heidän kokemia vaikutuksia, joita toiminnasta oli välittynyt heidän elämäänsä Walkers-asiakkuuden jälkeen. Muotoilemme kysymysten kautta saimme selvitettyä Walkers-toiminnan toteutumisen laatua sen omien kriteerien näkökulmasta, sekä miten toiminta on peilautunut sen asiakkaisiin pitkällä aikavälillä.

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että Walkers-asiakkaaksi on päädytty lähes poikkeuksetta yläasteikäisenä nuorena. Asiakkuuteen on voinut houkuttaa toiminnan parissa jo aikaisemmin mukana olleet kaverit tai sen pariin on päädytty sattuman kautta. Toiminnan pariin päätyneet nuoret on otettu vastaan erinomaisesti, mikä näemme omalta osin edesauttaneen sitoutumista Walkers-toiminnassa asiakkuuteen. Haastateltavat eivät tuoneet esille oman elämäntilanteensa vaikutuksia Walkers-asiakkuuden alkamiselle, vaan he kokivat toiminnan vetäneen heitä puoleensa pelkästään nuoruutensa vuoksi. Motiivit Walkers-asiakkuudelle eivät siis ole tämän tutkimuksen perusjoukon mukaan olleet niinkään kriisitilanteisiin tai vaikeaan elämäntilanteeseen liitännäisiä. Tutkimustuloksista jää kuitenkin epäselväksi, miten nämä haastateltavien mainitsevat ystävät ovat alun perin päätyneet toiminnan pariin tai mitä nämä sattumat ovat olleet konkreettisesti.

Tutkimustulosten mukaan Walkers-kahvila koettiin nuoruudessa turvallisena ja viihtyisänä oleskelutilana, jossa jokainen nuori sai olla oma itsensä. Nuoret ovat kokeneet kahvilan itselleen tärkeänä ajanviettopaikkana. Walkers-kahviloiden vetovoimaa on varmasti luonut se,

että niissä on saanut viettää aikaa keskenään toisten nuorten kanssa, ilman että aikuinen on tullut häiritsemään nuorten keskinäistä ”hengailua”. Nuoret ovat kuitenkin tiedostaneet sen, että Walkers-kahviloissa oli mahdollista saada tarpeen mukaan tukea ja turvaa. Vastaajille välittyi tunne siitä, että henkilökunta hyväksyi heidät ja muut nuoret sellaisenaan, kun he olivat. Myös matalan kynnyksen periaate tuki asiakkaiden sitoutumista kahviloissa. Haastateltavien mukaan päihtyneisyys ei estänyt nuorten kohtaamista, vaan siihen suhtauduttiin ymmärtäväisesti ja valistavasti. Päihtyneen nuoren kohtaaminen saattoi jopa lähentää Walkers-työntekijän ja nuoren välistä suhdetta.

Toimintaan osallistumista on varmasti edesauttanut myös Walkers-yhteisöt, joihin on päässyt helposti mukaan myös uutena kasvona. Walkersin ja siinä mukana olleen yhteisön merkitys nuoruudessa on selkeästi ollut merkittävä: suurin osa haastatelluista jäi Walkers-asiakkautensa jälkeen toiminnan pariin vapaaehtoistyöntekijäksi. Toiminnasta jäi sosiaalisia kontakteja vertaisista nuorista, sekä Walkers-työntekijöistä ja -vapaaehtoistyöntekijöistä. Saimmehan myös tämän tutkimuksen haastateltavien yhteystiedot Walkers-toimintavastaavien kautta, joten yhteydenpito myös asiakkuuden jälkeen on koettu tärkeäksi.

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että Walkers-työntekijöistä ja -vapaaehtoistyöntekijöiden rooli oli tutkimuksemme perusjoukon nuoruudessa merkittävä. Nuorten ongelmiin käsiksi pääseminen vaatii luottamussuhteen syntymisen aikuisen ja nuoren välillä. Walkers-ideologian mukaisesti haastateltavat kokivat toiminnan parissa työskennelleet aikuiset turvallisina ja luotettavina henkilöinä. Walkersin aikuiset ovat ottaneet nuoret hyväksyvästi vastaan omina itsenään ja heidän työotteensa on välittänyt viestin siitä, että nuoria kuunnellaan aidosti. Luotettava suhde aikuisen ja nuoren välillä on mahdollistanut asioiden jakamisen jopa sillä tasolla, että joitain asioita on ollut helpompi jakaa Walkersin aikuisille, kuin omille vanhemmille. Vastauksista välittyy viesti siitä, että Walkers-henkilökunnassa on ollut oikeita ihmisiä oikeassa paikassa.

Tutkimusaineistosta tehtyjen havaintojen perusteella voidaan todeta, että Walkers on koettu selkeästi houkuttelevana ja erilaisena nuorisotyön muotona. Walkers-paikkakunnilla kahvila-toiminta erottui muista nuorisotiloista vanhempien nuorten kokoontumispaikkana ainutlaatuisella konseptillaan. Walkers-kahvila ei ole suoranaisesti nuorisotila, vaan kahvila, jossa työskentelee nuorisotyöntekijöitä. Tilana kahvila on vedonnut haastateltuihin nuoruudessaan paremmin kuin tavanomainen nuorisotila. Kahvilat ovat houkuttelleet asiakkaitaan suuntaamalla toimintaansa selkeästi yläasteikäisiin ja sitä vanhempiin nuoriin, jota muut nuorisotilat eivät ole tehneet. Koemme, että myös nämä tekijät ovat vedonneet tutkimuksemme perusjoukkoon, jonka seurauksena heistä syntyi nuoruudessaan Walkersin asiakkaita. Walkers-toiminnan muuntautumiskyky ja tarpeisiin vastaavuus sen toiminta-alueilla ova asioita, jotka koemme myös tärkeiksi toiminnan tulevaisuuden kannalta.

Walkers-periaatteiden mukaan työmuoto pyrkii toimimaan muuntautumiskykyisenä nuorisotyön työmuotona. Tutkimusta toteuttaessa voidaan huomata, että tutkimuksen tuottama näyttö vaikuttavuudesta saa vaikutteita tutkimuksen esille tuomien ilmiöiden paikallisuudesta ja kontekstiaalisuudesta. Sosiaalityö on tilannekohtaista ja toimintaympäristöihin sitoutunutta toimintaa. (Pohjola 2012b, 32.) Kaikki haastateltavat toivat esiin paikkakuntansa Walkers-toiminnan tärkeyden paikallisessa nuorisotyössä. Tutkimusaineiston perusteella voidaan todeta, että Walkers-toiminta on ollut oikeissa paikoissa oikeaan aikaan ja se on kyennyt muuntautumaan paikkakuntakohtaisesti, sekä pystynyt vastaamaan paikallisten nuorten tarpeisiin.

Walkers-toiminnan olosuhteet, henkilökunnan olemus ja luonne sekä Walkers-toiminnan profiili olivat asiakkuuteen motivoivia ja tärkeitä tekijöitä. Vastausten perusteella toiminta on ollut Walkers-ideologian odotusten mukaista: varsinkin turvallisen ja luotettavan aikuisen rooli sekä merkitys on korostunut ja välittynyt Walkersin entisille asiakkaille. Jotta toiminta olisi yhtä onnistunutta myös jatkossakin, tulee tulevassa toiminnassa keskittyä erityisesti edellä mainittuihin osa-alueisiin.

Henkilökunnan esimerkki ei välttämättä välittynyt pelkästään vuorovaikutuksen kautta, vaan heidän läsnäolonsa oli myös erittäin tärkeä tekijä toiminnassa. Vastausten perusteella voidaan todeta, että Walkers-henkilökunta ymmärsi nuoruutta ilmiönä ja osasi välittää sen ymmärryksen myös nuorille. Heidän annettiin viettää aikaa vapaasti keskenään tyrkyttämättä aikuista tilanteeseen, mutta tekemisiin puututtiin tarpeen tullen. Walkersin säännöt oli laadittu selkeästi tukemaan nuorten oleskelua kahviloissa, mutta ne eivät rajanneet oleskelua liikaa. Kahviloissa nuoret hyväksyttiin sellaisinaan kuin he olivat ja he saivat olla rauhassa nuoria.

Voidaan siis sanoa, että Walkers on ollut nuoriin vedonnut työmuoto, joka on saanut toimintansa aikana nuorista muodostuneen sitoutuneen asiakaskunnan. Haastateltavat toivat esiin monia toiminnan vaikutteita heidän omaan elämäänsä asiakkuuden jälkeen aikuisina. Tutkimustuloksista voidaan nostaa esiin, että toiminta on ehkäissyt haastateltavien nuoruudessa tietyn kaltaisia ”hölmöilyjä”. Walkers on tarjonnut mielekkään tilan nuorille, jossa he ovat saaneet kohdata turvallisia aikuisia sekä saaneet ohjausta elämään, arkeen ja nuoruuden tuomiin ilmiöihin. Myös haastateltavat tiedostivat sen, että ilman Walkersia he olisivat saattaneet tehdä huonoja valintoja, päätyneet pahantekoon tai päätyneet väärin seuroihin. Täten voidaan todeta, että haastateltavien mukaan heidän elämänsä ei olisi samanlaista nykyään, jos he olisivat olleet ilman Walkers-toimintaa.

Vaikeat ja käsittelemättömät asiat vaikuttavat nuoren käyttäytymiseen, tunne-elämään, empatiakykyihin ja elämäniloon. Kun vaikeat ja käsittelemättömät asiat kasaantuvat nuoren mie-

leen, on tyypillistä, että ne purkautuvat jossain vaiheessa elämää. Näitä purkamistapoja voivat olla esimerkiksi nuoren vetäytyminen omiin oloihin tai aggressiivinen käyttäytyminen, joka voidaan nähdä yrityksenä loitontaa surulliset ajatukset. Tämmöisissä tilanteissa aikuisen tuen merkitys korostuu. (Kinnunen 2014, 151-152.) Walkers-työntekijöiden ja -vapaaehtoisten antama aika on antanut nuorille turvallisen tavan purkaa heidän ongelmiaan, ilman, että he ovat päätyneet tekemään jotain ajattelemattomia tai peruuttamattomia asioita. Toiminnassa on tutkimusaineiston mukaan näkynyt selkeästi Walkers-ideologian mukainen tavoite tarjota turvallisen aikuisen aikaa, huomiota ja läsnäoloa.

Walkers-toiminnan voidaan nähdä tutkimustulosten perusteella olleen merkittävä vaikutus haastateltujen aikuistumiseen. Walkers-toiminnan eri osa-alueet, kuten säännöt, opettivat heille muun muassa vastuunkantoa omista tekemisistään. Toiminnan jälkeen he ovat oppineet ymmärtämään paremmin omaa nuoruuttaan sekä tunnistamaan nuoruutta ilmiönä. Walkers-työntekijöiden malli, sekä Walkers-tapahtumat ja -koulutukset ovat vaikuttaneet heidän elämäntapoihin ja arvomaailmoihin. Toiminnan arkisissa tilanteissa, sekä henkilökunnan järjestämissä valistavien tapahtumien kautta he ovat kohdanneet ihmisten välistä erilaisuutta ja oppineet ymmärtämään sitä.

Ihmisen arvotajunnan kehitys ei toteudu pelkästään luonnollisesti saatikka itsekseen. Se vaatii myös kasvatusta, monipuolisia kokemuksia, tiedon saantia, sen kritisoimista sekä erilaisuuden kohtaamista. Arvot voidaan nähdä todellisina ja ihmisen mukana kulkevinä, jos hän sisäistää ne omaan arvomaailmaansa ja ne ohjaavat hänen periaatteitaan. Ihminen pyrkii arvojen kautta edistämään elämänsä hyvää laatua. Yksilön tulee tiedostaa omat arvonsa, jotta hän voi ohjata omaa elämäänsä niiden mukaan ja samalla jakaa henkilökohtaisesti merkitykselliseksi kokemiaan asioitaan myös muille. (Purjo 2014, 5, 40-41.) Nämä arvoja tukevat asiat ovat tunnistettavissa myös Walkers-toiminnasta. Se on tukenut sen entisten asiakasnuorten aikuistumista, jota kautta Walkerissa saadut kokemukset ovat muodostuneet mukana kannettaviksi kokemuksiksi ja arvoiksi.

Tutkimustulosten perusteella haastateltavat tunnistivat itsessään kasvaneen arvostuksen nuoruutta ja nuorisotyötä kohtaan. Näemme tämän suoraan liitännäisenä haastateltujen koulutus- ja uravalintoihin. Moni haastateltavista totesi, että toiminta inspiroi heitä kouluttautumaan sosiaalialalle ja osa on päätyneet työskentelemään nuorten parissa. Haastatelluista sosiaalialan ulkopuolelle päätyneet pohtivat kuitenkin tämän arvostuksen näkyneen heidän opinnoissa ja urapoluilla.

Toiminnasta voidaan huomata jääneen haastatelluille niin sanottu ”anna hyvän kiertää”-vaikutus. Suurin osa vastaajista on toiminut Walkers-vapaaehtoistyöntekijöinä, jäänyt alalle töihin ja tuovat esiin arvostustaan nuorisotyötä kohtaan. Tätä tukee myös se, että toiminta on

antanut taitoja ymmärtää nuoruutta ja kohdata nuoria. Koemme myös, että henkilökunnan työtötteet ja esimerkit ovat toimineet omalta osaltaan motivaationa näissä valinnoissa.

Vaikuttavuus toteutuu perinteisesti sosiaalialan työssä tavoitteellisen toiminnan tai intervention kautta. Niiden tuottama lopputulos näyttäytyy yleensä asiakkaan elämää ja toimintaresursseja edistävinä tavoiteltuina muutoksina. (Pohjola 2012b, 24.) Tutkimustulosten perusteella Walkers-toiminnassa ei ole tapahtunut perinteistä interventiota, vaan toiminta on toteutunut selkeästi ennaltaehkäisevänä tekijänä. Haastateltavien pohdintojen mukaan Walkersin ennaltaehkäisevä vaikutus on ehkäissyt haastateltavien nuoruudessa huonojen valintojen tekemistä, kehittäneet heidän henkilökohtaisia arvopohjiaan ja monella ollut motivoivana kokemuksena koskien heidän opintopolkujaan ja työelämää. Näemme nämä tekijät asiakkaiden elämää ja toimintaresursseja vahvistavina tekijöinä, ja samalla vaikuttavuuden osoituksina.

Vaikuttavuuden arviointi toteutuu usein muun muassa vaikuttavuusarviointina. Tämänlaista arviointia tehtäessä lähdetään liikkeelle oletuksesta, että annettu palvelu saa aikaan muutoksia jossain subjektissa, tässä tilanteessa asiakkaassa. Vaikuttavuuden arvioinnin kohteeksi osoittautuu näiden muutoksien esille tuominen. (Robson 2001, 86.) Tämän tutkimuksen tutkimustulosten mukaan Walkers-toiminnan vaikuttavuus ei ole toteutunut niinkään intervention kautta. Tutkimuksemme perusjoukon toimintaan osallistumisen motivaationa ei ole ollut esimerkiksi hankala elämäntilanne, joka olisi kaivannut selkeää väliintuloa tai muutoksen aiheuttamista esimerkiksi asiakkaan elämäntapoihin. Vaikutukset ovat syntyneet pitkäjänteisen nuorisotyön seurauksena, jonka suoria vaikutuksia muutosten muodossa voidaan nähdä olevan esimerkiksi arvomaailman kehittyminen ja sitä kautta vaikutukset Walkers-asiakkuuden jälkeiseen elämään. Täten voidaan todeta, että ilman varsinaista interventiota toiminta on kuitenkin saanut aikaiseksi Walkers-asiakkaissa vaikuttavuutta. Koemme interventioiden toteutumisen Walkers-toiminnassa mahdolliseksi jatkotutkimuksen aiheeksi.

Opinnäytetyöprosessiin kuuluu oleellisesti työelämän toiminnan kehittäminen, johon pyritään työn toteuttaneiden opiskelijoiden tekemillä kehittämis ehdotuksilla. Tämän opinnäytetyön tutkimustulosten perusteella kehittämis ehdotuksien tekeminen osoittautui kuitenkin haastavaksi toimenpiteeksi, sillä saamiemme haastattelujen perusteella Walkers-toiminta koettiin erittäin hyväksi. Kuitenkin tulevaisuudessa toiminnan kehittämisen kannalta voidaan tutkimuksemme aiheetta, koettua vaikuttavuutta, tutkia vieläkin laajemmin ja eri metodein tulevaisuudessa. Esimerkiksi haastateltavien entisten Walkers-asiakkaiden määrää voidaan kasvat-
taa ja haastatteluja voidaan toteuttaa esimerkiksi teemahaastatteluihin painottuen. Halutesaan Aseman Lapset ry voi jatkaa Walkers-toiminnan vaikuttavuuden tutkimista siitä, mihin tämä tutkimus on jäänyt, kehittää pidemmälle tekemäämme tutkimustyötä ja sitä kautta saada selville Walkers-toiminnan mahdolliset kehittämistä kaipaavat osa-alueet.

Aseman Lapset ry:n toiveesta tiedustelimme tutkimuksen haastateltujen aktiivisuutta toiminnassa nykypäivänä. Suurin osa haastatelluista toikin esiin nykyisten arkikiireiden vievän liikaa aikaa, ja täten estäen toimintaan osallistumisen. Halu toimintaan osallistumiselle on kuitenkin olemassa, mutta se vaatii haastateltujen arkikiireiden tasapainottumista. Aseman Lapset ry:llä ei oikeastaan paljon tehtävissä tämän suhteen, sillä näihin tekijöihin järjestö ei voi vaikuttaa juuri lainkaan. Haastateltavien aikatauluun sopeutuva toiminta Walkersin parissa voisi onnistua esimerkiksi internetin välityksellä toteutuvalla toiminnalla. Tätä voisi olla esimerkiksi Walkers-vapaaehtoisten ylläpitämät sosiaalisen median palvelut tai järjestön sivuilla toimiva chat-toiminta, jossa Walkers-vapaaehtoistyöntekijät päivystäisivät mahdollisesti kotiloissa ja keskustelisivat tarvittaessa nuorten kanssa.

Keräämämme tutkimustulokset vastasivat ennalta määrittelemiimme tutkimuskysymyksiin hyvin. Tutkimuksen perusjoukko päättyi Walkers-toiminnan asiakkaiksi pääsääntöisesti yläasteikäisinä ystävien tai sattumien kautta nuoruudesta seuranneiden luonnollisten tarpeiden ja ilmiöiden vuoksi. Kysyttäessä Walkers-toiminnan vaikutuksia haastateltavilta he osoittivat, että toiminta on vaikuttanut heidän nuoruuteensa ja aikuistumiseensa. Toiminnan vaikuttavuus on näkynyt heidän arvomaailmojen kehityksessä sekä uravalinnoissa. Tekemiemme johdopäätösten mukaan voidaan todeta, että Walkers-toiminnalla on ollut iso merkitys tämän tutkimuksen haastateltujen nuoruuteen. Toiminta on tukenut heidän nuoruuttaan ja vaikuttanut heidän asiakkuuden jälkeiseen elämään merkittävässä määrin. Toiminnan antamat vaikutukset voidaan nähdä pitkäaikaisina yksilön kehittymisen kannalta.

8 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Hyvän tutkimuksen kriteeriksi voidaan määritellä hyvä aineisto. Kerätyn aineiston käyttäminen oikealla tavalla vaikuttaa tutkimuksen lopputulokseen, jonka vuoksi hyvän aineiston keräämiseksi kysymysten muotoilussa tulee käyttää huolellisuutta. Ilman hyviä kysymyksiä tutkimuksen onnistumista ei voida taata: ne toimivat tutkimuksen tukipilareina. Tämän vuoksi tutkijan tulee huomioida kysymysten muotoilussa se, että vastaaja ymmärtää kysyttävän asian tarkoitettulla tavalla. Pienetkin asiat, kuten sanamuotojen tarkka valitseminen, eivät jätä kysymysten monitulokinnalle varaa. Kysymykset tulee rakentaa tutkimuksen tavoitteiden ja aiheen mukaan. (Hakala 2015, 14; Valli 2015a, 85.) Jotta tutkimuksemme haastattelukysymykset saatiin muotoiltua mahdollisimman selkeään ja oikein ymmärrettävään muotoon, rakensimme ne eri osapuolten mielipiteiden ja neuvojen mukaan. Haastattelukysymykset luotiin yhteistyössä Aseman Lapset ry:n työntekijöiden sekä koulumme opettajien kanssa. Täten varmistimme sen, että kysymysten selkeys säilyy ja kysymysten kautta välittyisi varmasti tiedusteltava asia.

Valikoimme tarkasti ja kriittisesti opinnäytetyössämme käytetyt lähteet. Käytimme hyväksi ja asiapohjaisiksi kokemiamme lähteitä, joita löysimme itse sekä järjestön ja opettajan neuvon kautta. Walkers-toiminnan vaikuttavuutta ei ole sen erityisyyden vuoksi vertailtu muihin nuorisotyön tutkimustuloksiin. Walkers-toiminta toteutuu vain Suomessa, joten aiheesta ei löydy muista maista tehtyjä vastaavia tutkimuksia. Löydettyjen lähteiden näkemykset ja toimintamallit olisivat voineet luoda epäluotettavuutta Walkersin toimintamallien ja ideologian kanssa, jonka vuoksi käyttämämme lähteet ovat kaikki suomenkielisiä.

Tutkimuksen aiheen tulee olla selkeä, ennen kuin aineistoa voidaan ryhtyä keräämään. Täten tiedetään, mitä tutkimuksessa pyritään selvittämään, jolloin tutkija välttyy turhilta kysymyksiltä. (Perkkilä & Valli 2015, 85.) Arviointia toteuttaessa tutkijan tulee hahmottaa tutkittavan aiheen sekä tutkimuksen kokonaiskuva. Tutkijan tulee ymmärtää tutkimuksen toteutumisen ja etenemistavat, tutkimuksen toteuttamisen syyt ja tarpeet, kenelle tutkimus tehdään, sekä tutkimuksen arvioinnin tavoitteet. (Aalto-Kallio ym. 2009, 45.) Ennen haastatteluiden aloittamista otimme selvää mitä tutkimme, mitä tutkimuksella haluttiin selvittää, mitä termejä käyttäisimme tutkimuksessamme, sekä minkä kriteerien pohjalta arvioisimme Walkersin pitkäaikaisvaikutusten toteutuvuutta. Ennen tutkimuksen aloittamista perehdyimme tutkittavaan aiheeseen ja siihen liittyviin teemoihin, kuten nuorisotyöhön, nuoruuteen, aikuisuuteen, järjestötyöskentelyyn ja vaikuttavuuden arviointiin. Tämä selkeytti meille itsellemme omaa toimintaamme tutkimuksen parissa ja auttoi meitä ymmärtämään tutkittavaa aihettamme paremmin.

Jotta saimme tarvittavat vastaukset kysymiimme asioihin, tuli kysymyksistä tehdä selkeitä. Haastateltaville annettiin kattavat ohjeet haastattelun täyttämistä varten. Kerroimme haastateltaville, että meihin sai olla yhteydessä tutkimukseen liittyen ja selvittäisimme sekä tarkentaisimme tarvittaessa haastatteluun liittyviä ongelmia. Tutkimuksemme toteutui usealla Walkers-paikkakunnalla, joka oli yksi pääkriteereistä sähköpostihaastattelun valitsemiselle aineistonkeruun menetelmäksi. Joillekin tutkimukseen osallistuneille henkilöille kirjoittaminen ei välttämättä ollut luonnollisin tapa vastauksien antamiseen, jonka vuoksi yksilöhaastattelu olisi saattanut olla hyvä tarjottu vaihtoehto. Kuitenkin omien resurssiemme ja aikataulumme puitteissa emme kyenneet tällä laajuudella ottamaan yksilöhaastatteluja mukaan haastattelujen vaihtoehdoksi. Tämä ei kuitenkaan häirinnyt meidän tutkimuksemme toteuttamista, sillä saimme kattavan ja tarvittavan määrän tutkimusaineistoa.

Opinnäytetyömme tutkimuksen toteuttamisprosessia kuvaavassa osiossa kerroimme, kuinka haastattelujen toteuttaminen ei onnistunut vaikeuksista. Koska saimme alun perin kiitettävän määrän haastatteluun vapaaehtoisiksi ilmoittautuneiden yhteystietoja, oletimme, että haastateltavat olisivat hyvin motivoituneita vastamaan haastattelukysymyksiimme. Näin ei kuitenkaan ollut, sillä emme aluksi saaneet tarvittavaa määrää tutkimusmateriaalia asettamaamme

määräaikaan mennessä. Tämän seurauksena jouduimme lähettämään kaikille jäljelle jääneille ilmoittautuneille vapaaehtoisille haastattelulomakkeet. Tälle jälkikäteen valitulle joukolle jouduimme antamaan lyhyemmän vastausajan, josta saimme ainakin yhdeltä haastatellulta negatiivista palautetta. Tämä ei onneksi kuitenkaan vaikuttanut kyseisen haastattelun sisältöön negatiivisesti.

Walkers-toimintavastaavien kautta kerätyistä vapaaehtoisista haastateltavista tuli alkuperäisen suunnitelman mukaan käyttää satunnaisotantaa, eli käytännössä arpoa kaksi haastateltavaa jokaiselta neljältä paikkakunnalta. Kohtaamiemme ongelmien ja opinnäytetyömme aikataulun vuoksi jouduimme keräämään haastatteluja kaikkien saamiemme haastateltavien yhteystietojen kautta, jonka seurauksena haastateltavien sattumanvarainen valinta ei toteutunut tavoittelulla tavalla. Neljän Walkers-paikkakunnan sijaan saimme kolmen Walkers-paikkakunnan entisten asiakkaiden kokemuksia. Jakauma näidenkin paikkakuntien välillä ei toteutunut tasaisesti. Tästä huolimatta koemme saaneemme luotettavan ja kattavan aineiston käsiimme. Samalla ennalta asettamamme kriteeri vastaajien iän suhteen muuttui 25-35-vuotiaista 24-38-vuotiaisiin. Me ja järjestö emme kokeneet tämän kuitenkaan vaikuttaneen tutkimusaineistoon millään tavalla.

Luotettavuuden näkökulmasta tutkimusraportti on yksi keskeisimmistä osa-alueista. Raportti on laadullisen tutkimuksen perusta, joten sen kunnollinen toteuttaminen on olennaista. (Kiviniemi 2015, 86.) Rakensimme opinnäytetyömme raportin kronologisesti järkevästi, jotta lukija pystyisi seuraamaan prosessimme kulkua loogisesti. Toimme raportissa esiin olennaisimmat teemat liittyen tutkimuksemme aiheeseen, kerroimme käyttämämme tutkimusmenetelmät yksityiskohtaisesti ja toimme esiin selkeästi tutkimuksen toteuttamisprosessin eri vaiheet sekä tutkimustulokset. Pohdimme tutkimustuloksiamme avoimesti ja myönsimme tutkimuksemme aikana ilmenneet vastoinkäymiset ja ongelmat.

Annoimme opinnäytetyömme luettavaksi Aseman Lapset ry:n työntekijöille, ohjaavalle opettajallemme sekä opinnäytetyömme opponoijalle hyvissä ajoin ennen sen julkaisemista. Täten pystyimme saamaan rakentavaa palautetta ja näkökulmia, jonka lisäksi pyrimme välttämään omalle tekstillemme sokaistumista. Saamamme palautteen perusteella teimme tarvittavia ja tarkoin harkittuja muutoksia opinnäytetyömme tekstille. Koemme tämän olleen tärkeä toimenpide opinnäytetyömme luotettavuuden kannalta. Saamamme palautteen mukaan järjestö koki opinnäytetyön hyvänä kokonaisuutena, joka toteutui olosuhteisiin nähden hienosti ja jota se pystyy hyödyntämään toimintansa parissa. Järjestö otti opinnäytetyömme tutkimustulokset heti käyttöön, kun olimme ne tuoneet heille ilmi.

Toiminnan kehittäminen on yleensä tärkeää myös entuudestaan vakiintuneille toimintamalleille ja palveluille. Kehittämisen pohjana toimii usein toiminnan arviointi. Arvioinnin kautta

toiminnalle on luonnollista antaa mahdollisia kehittämissuhteita tarpeen mukaan. (Robson 2001, 76-77.) Kuten aiemmin mainitsimme, opinnäytetyöprosessiin kuuluu myös kehittämissuhteiden antaminen tutkittavasta aiheesta. Tutkimusaineistostamme ei noussut erityisesti kehitettäviä aiheita koskien Walkers-toimintaa, sillä haastateltavat kokivat sen toteutuneen moitteetta. Toimme tutkimustulosten pohdinnassa kuitenkin esiin omat tarpeelliseksi kokemamme kehittämissuhteet. Pyrimme aineiston analysoinnissa siihen, ettemme keksisi ja toisi esiin toiminnalle hyödyttäviä kehittämissuhteita. Se ei olisi hyödyttänyt järjestöä tai tutkimustamme: sen sijaan se olisi häirinnyt opinnäytetyömme luotettavuutta. Vakiintuneet toimintamuodot, kuten Walkers, hyötyvät kuitenkin toiminnan tarkastelusta ja tarvittavasta ajanmukaisesta päivittämisestä (Robson 2001, 80).

Käytettävän tutkimusmenetelmän tulee olla oikea tutkimuksen toteuttamisen kannalta. Väärä tutkimusmenetelmä vääristää tutkimuksen tuloksia, jolloin niiden luotettavuus kyseenalaistuu. (Paavilainen 2012, 33.) Tutkimusmenetelmän valinta tulee tapahtua tutkimuksen arviointikysymyksen perusteella. Normaalisti vaikutusten mittaamisessa käytetään kvantitatiivista aineistoa. Prosessien toimivuutta ja järjestön toimintatapoja tutkittaessa on kuitenkin luontevampaa käyttää kvalitatiivisia menetelmiä. Tutkimusmenetelmän valinta ei saa siis toteutua tutkijan mieltymyksen mukaan, vaan sen pitää palvella arviointikysymystä ja soveltua tarvittavan tutkimuksen toteuttamiseen. (Nyström 2001, 23.) Päädyimme toteuttamaan tutkimuksemme kvalitatiivisena tutkimuksena, sillä selvitimme tutkimaamme koettua vaikutusta Walkers-toiminnan eri prosessien toimivuuden ja toimintatapojen kautta. Täten kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä ei soveltunut tämän tutkimuksen toteuttamiseen.

Vaikutavuustutkimukset liitetään vahvasti kvantitatiivisen eli määrälliseen tutkimusmenetelmään. Tämän tyyppisissä tutkimuksissa mitataan usein satunnaistettuja asetuksia ja määriteltyjä määrällisiä normeja. Sosiaalialan työ kuitenkin painottuu enemmänkin laadullisesti rakentuvaan työhön. Tämän vuoksi sosiaalialan työn vaikutavuutta arvioidessa ei ole mahdollista toteuttaa kvantitatiivisen tutkimuksen mukaisia kokeellisia tutkimuksia asiakkaiden palvelun laadun kustannuksella, esimerkiksi tarjoamalla toiselle asiakkaalle parempaa palvelua kuin toiselle. (Pohjola 2012b, 22.) Tämän kaltainen vertailu ei olisi myöskään sosiaalialan eettisten periaatteiden mukaista. Tämä oli yksi luonnollinen syy valita Walkers-toiminnan vaikutavuuden tutkimiseen laadulliset tutkimusmenetelmät. Walkersin entisten asiakkaiden kokemukset ovat yksilökohtaisia, ja heille on tarjottu tasavertaista palvelua, jolla on ollut tavoitteena hyvä laatu. Opinnäytetyötämme toteuttaessa ei olisi siis ollut edes mahdollista luoda kvantitatiivisen tutkimuksen mukainen satunnaistettu asetelma, sillä lähdimme selvittämään Walkers-toiminnan vaikutuksia ilman ylös kirjattuja odotuksia. Kuitenkin toiminnan onnistuvuutta mitattiin Walkersin yleisillä tavoitteilla.

Vaikutuksien arviointi aloitetaan käyttämällä erilaisia tutkimusasetelmia. Näitä voivat olla tavoitelähtöinen, tarvelähtöinen tai tavoitevapaa arviointi. (Nyström 2001, 21.) Suorittamamme tutkimus toteutti tutkimusasetelmiltaan näitä kaikkia edellä mainittuja arviointityyppejä. Opinnäytetyömme tavoitteena oli selvittää Walkers-toiminnan vaikuttavuutta, ja sillä oli selkeä tarve rahoitushakemusten näkökulmasta. Tutkimuksemme toteutui kuitenkin melko tavoitevapaina, sillä Walkers-ideologian asettamien tavoitteiden lisäksi varsinaista mittaria sille, mitä vaikutukset olivat, ei ollut olemassa. Täten pystyimme tuomaan esille monipuolisesti myös odottamattomia tuloksia.

Tutkimusaineistomme, jonka perusteella loimme johtopäätöksemme, rakentui kahdeksan ensisen Walkers-asiakkaan mielipiteistä ja näkemyksistä. Tämän vuoksi esittämämme tutkimustulokset eivät ole yleistettävissä kaikkiin Walkers-asiakkaisiin. Keräämämme ja esittelemämme kokemukset toimivat kuitenkin luotettavina ja aitoina osoitettuina käytännön kokemuksina toiminnan pitkäaikaisvaikutuksista.

Tutkimuksessa haastattelemiemme henkilöiden anonymiteetti taattiin läpi tutkimuksen. Haastattelut annettiin omilla nimillä, mutta tutkimuksessamme tutkimustuloksia esittäessä vastajista kenenkään henkilöllisyys ei tule esille. Tätä tukee se, että emme tuonee julki mitään tietoja, jonka perusteella yhdenkään haastateltavan henkilöllisyys olisi voitu tunnistaa. Haastattelulomake lähetettiin jokaiselle haastateltavalle erikseen ilman, että heidän olisi mahdollista nähdä muiden haastatteluun osallistuvien yhteystietoja. Opinnäytetyön valmistuttua tuhosimme kaiken tutkimusmateriaalin, koska aineiston jatkokäytöstä ei oltu sovittu haastateltavien kanssa.

Lähteet

Painetut lähteet

- Aalto-Kallio, M. Koskinen-Ollonqvist, P. Saikkonen, P. 2009. Arvioinnin kartalla. Matka teoriasta käytäntöön. Pori: Kehitys Oy.
- Ahonen, T. Lyytinen, H. Lyytinen, P. Nurmi, J. Pulkkinen, L. Ruoppila, I. 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. 5. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. 4. painos. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Cederlöf, P. 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Laadullinen tutkimus nuorisohjaajien ja nuorisotyöstä vastaavien työntekijöiden työstä sekä kunnallisen nuorisotyön sisällöstä ja asemasta. Helsinki: Hakapaino.
- Dunderfelt, T. 2011. Elämänkaaripsykologia. Lapsen kasvusta yksilön henkiseen kehitykseen. 14. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Hakala, J. 2015. Toimivan tutkimusmenetelmän löytäminen. Teoksessa Aaltola, J. Valli, R. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Hakkarainen, P. (toim.) 2004. Tukea ja mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnalle. Kansalaisareena ry. Riihimäki: Riihimäen kirjapaino Oy.
- Helve, H. 2002. Arvot, muutos ja nuoret. Helsinki: Yliopistopaino.
- Horppu, S. Leppämäki, P. Nurmiranta, H. 2009. Kehityopsykologiaa. Lapsuudesta vanhuuteen. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Huhtajärvi, P. 2007. Ammatillinen etsivä työ. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.). 2007. Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Jalava, J. Koiso-Kanttila, S. 2013. RAY-rahoitteisten järjestöorganisaatioiden haasteet ja matalan kynnyksen dilemma. Teoksessa Niemelä, M. & Saarela, J. (toim.) 2013. Huono-osaisten hyvinvointi Suomessa. Kelan tutkimusosasto. Tampere: Juvenes Print
- Jokinen, A. Juhila, K. (toim.) 2008. Sosiaalityö aikuisten parissa. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Juhila, K. 2006. Sosiaalityöntekijöinä ja asiakkaina. Sosiaalityön yhteiskunnalliset tehtävät ja paikat. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Kaartinen-Koutaniemi, J. (toim.) 2012. Etsivässä työssä. LK-kirjat. Porvoo: Bookwell Oy.
- Kempainen, T. Ojaniemi, P. 2012. Tieto ja vaikuttavuuden arviointi käytännön sosiaalityössä. Teoksessa Kempainen, T. Pohjola, A. Väyrynen, S. (toim.) 2012. Sosiaalityön vaikuttavuus. Tampere: Juvenes Print.
- Kempainen, T. Pohjola, A. Väyrynen, S. (toim.) 2012. Sosiaalityön vaikuttavuus. Tampere: Juvenes Print.
- Kiviniemi, K. 2015. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Aaltola, J. Valli, R. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

- Kinnunen, S. 2014. Murrosikäinen perheessä. Tasapainoilua tilan ja rajojen välissä. 2. painos. Latvia: Jelgava Printing House.
- Nieminen, J. 2007. Vastavoiman hahmo - Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.). 2007. Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Nyström, H. (toim.) 2001. Arviointi sosiaalipalveluissa - Katsaus arvioinnin peruskysymyksiin. FinSoc. Helsinki: Stakes.
- Paasio, P. 2003. Vaikuttavuuden arvioinnin rakenne ja mahdollisuus sosiaalialalla. 3. painos. Helsinki: Stakes.
- Paavilainen, P. 2012. Psykologian Tutkimustyöopas. Purjo, T. 2014. Arvot ovat ihmisen toiminnan perusta. Tampere: University Press.
- Perkkilä, P. Valli, R. 2015. Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa Aaltola, J. Valli, R. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Pohjola, A. 2012a. Moniulotteinen vaikuttavuus. Teoksessa Kemppainen, T. Pohjola, A. Väyrynen, S. (toim.) 2012. Sosiaalityön vaikuttavuus. Tampere: Juvenes Print.
- Pohjola, A. 2012b. Tutkimukseen perustuva vaikuttavuus. Teoksessa Kemppainen, T. Pohjola, A. Väyrynen, S. (toim.) 2012. Sosiaalityön vaikuttavuus. Tampere: Juvenes Print.
- Porkka, S. 2009. Työnohjaamisen taito. Oppikirja vapaaehtoistyön työnohjaajalle. Helsinki: Suomen Mielenterveysseura.
- Rantala, I. 2015. Laadullisen aineiston analyysi tietokoneella. Teoksessa Aaltola, J. Valli, R. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Robson, C. 2001. Käytännön arvioinnin perusteet. Opas evaluaation tekijöille ja tilaajille. Kääntänyt Lindqvist, T. Maaniittu, M. Niemi, E. Paasio, P. & Paija, L. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Saari, J. 2015. Huono-osaiset. Elämän edellytykset yhteiskunnan pohjalla. Helsinki: Gaudeamus University Press.
- Saari, J. 2016. (toim.) Yksinäisten Suomi. Gaudeamus Oy. Tallinna: Printon Tükikoda.
- Salasuo, M. 2007. Nuorisotyön ytimissä. Kaleidoskooppi pääkaupunkiseudun nuorisotyöhön ja käytäntöihin. Helsinki: Yliopistopaino.
- Valli, R. 2015a. Paperinen kyselylomake. Teoksessa Aaltola, J. Valli, R. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Valli, R. 2015b. Tulkintoja erilaisiin vastauskäytänteisiin. Teoksessa Aaltola, J. Valli, R. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Vuokko, P. 2004. Nonprofit-organisaatioiden markkinointi. 2. painos. Porvoo: WSOY.

Sähköiset lähteet

- Allianssi. 2017. Nuorisotyö. Viitattu 20.4.2017. <http://www.alli.fi/edunvalvonta/nuorisotyö/>
- Aseman Lapset ry. 2016. Toimintakertomus. <https://indd.adobe.com/view/ab3863fd-bcb1-4955-b047-4839a2c58542>
- Aseman Lapset ry. 2017a. Järjestö. Viitattu 13.2.2017. <http://www.asemanlapset.fi/fi/ase-man-lapset-ry/jarjestotoiminta-ja-hallitus>
- Aseman Lapset ry. 2017b. Aseman Lapset ry - Strategia vuoteen 2020. Viitattu 13.2.2017. <http://www.asemanlapset.fi/fi/aseman-lapset-ry/aseman-lapset-ry-strategia-vuoteen-2020>
- Aseman Lapset ry. 2017c. Walkers. Viitattu 19.4.2017. <http://www.asemanlapset.fi/fi/toi-mintamuotomme/walkers>
- Nuorisolaki 1285/2016. Finlex - Valtion säädöstietopankki. Viitattu 9.4.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- Opetus- ja Kulttuuriministeriö. 2017a. Nuorisoasioihin liittyvät linjaukset ja kehittäminen. Viitattu 20.4.2017. <http://minedu.fi/nuoriso/linjaukset>
- Opetus- ja Kulttuuriministeriö. 2017b. Nuorten työpajat ja etsivä nuorisotyö. Viitattu 3.5.2017. <http://minedu.fi/tyopajat-ja-etsiva-nuorisotyö>
- Opetus- ja Kulttuuriministeriö. 2012. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012-2015. Viitattu 20.4.2017. <http://minedu.fi/documents/1410845/4274093/lanuke-2012-2015.pdf/cc6a20db-0874-45a9-ae38-3f3bacc5cc25>
- Klemelä, J. 2016. Järjestöt, vaikuttavuus & raha. SROI-arviointimenetelmä. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys. Vaasa: Arkmedia Oy. Viitattu 20.3.2017. https://is-suu.com/soste/docs/sroi-arviointimenetelm__-soste
- Lindberg, A. 2013. Eväitä arviointiin sosiaali- ja terveysjärjestöissä. Yleiskuva erilaisista arvioinnin osa-alueista sosiaali- ja terveysalan järjestöissä sekä vihjeitä jatkokirjallisuuteen. Viitattu 20.3.2017. <http://bot.fi/1we7>
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2017a. Vanhempainnetti. Tietokulma. Lapsen kasvu ja kehitys - 12-15-vuotias. Viitattu 6.2.2017 http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/12_15-vuotias/
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2017b. Vanhempainnetti. Tietokulma. Lapsen kasvu ja kehitys - 15-18-vuotias. Viitattu 6.2.2017. http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/15_18-vuotias/
- RAY. 2011. Avustusstrategia 2012-2015. Viitattu 20.4.2017. https://kampanjat.ray.fi/legacy/files/emmi_mediabank/Avustusstrategia_2012-2015.pdf
- RAY. 2012. Avustusstrategian 2012-2015 toimeenpanosuunnitelma vuosi 2013. Viitattu 20.04.2017. https://kampanjat.ray.fi/legacy/files/emmi_mediabank/toimeenpanosuunnitelma_LR.pdf

Julkaisemattomat lähteet

- Lahtela, M. Marttio, H. & Mujunen, M. 2012. Walkers A-tason perehdytyskoulutuksen itseopiskelumateriaali. Helsinki: Aseman Lapset ry.

Kuviot

Kuvio 1: Viitekehys tutkimuksen toteutusprosessista (Robson 2001, 123)	26
--	----

Taulukot

Taulukko 1: Opinnäytetyön vaiheet	23
---	----

Liitteet

Liite 1: Haastattelulomake	51
Liite 2: Sähköpostiviesti haastateltaville	53

Liite 1: Haastattelulomake

Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutus-tutkimus

Tämä haastattelu toimii osana Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutukset-opinnäytetyön tutkimusta. Vastaa ajan kanssa alla oleviin kysymyksiin ja lähetä valmis haastattelu osoitteeseen aki.j.eskelinen@student.laurea.fi tai samuel.meijer@student.laurea.fi

Perustiedot:

- ❖ Ikä:
- ❖ Sukupuoli:
- ❖ Paikkakunta, jossa osallistuit Walkers-toimintaan:

Walkers-toimintaan osallistuminen:

---

1. Milloin olet aikoinaan päätenyt Walkers-toiminnan asiakkaaksi? Millaisessa elämäntilanteessa ajauduit toiminnan pariin?
2. Miten sinut otettiin vastaan Walkers-toimintaan?
3. Miksi sinä kävit Walkersissa? Miksi Walkers-toiminta oli sinulle tärkeää?

Yhteisöllisyys Walkers-toiminnassa:

---

4. Millaista tukea olet saanut Walkersin työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta ja mikä merkitys sillä on ollut nuoruutesi?
5. Minkälaiseksi olet kokenut Walkers-toiminnan yhteisöllisyyden ja jäikö sinulle Walkers-toiminnasta sosiaalisia kontakteja?

Walkers-toiminnan vaikuttavuus:

---

6. Oletko kokenut Walkers-toiminnan vaikuttaneen elämääsi ja itsenäistymiseesi, kuten omiin arvoihisi ja uravalintoihisi?
7. Olisiko elämäsi nyt erilaista, jos et olisi osallistunut Walkers-toimintaan?
8. Miten koit Walkers-toiminnan vastaavan paikkakuntasi nuorten elinympäristöön ja tarpeisiin?
9. Oletko ollut tai oletko vielä osallisena Walkers-toiminnassa asiakkuutesi jälkeen? Mitkä asiat saisivat sinut jälleen mukaan Walkers-toimintaan?

Kokemukset ja vapaa sana:

---

10. Kerro vielä mieleen painunein kokemuksesi tai muistosi Walkers-toiminnasta.
11. Haluatko jättää jotakin terveisiä Walkersin työntekijöille?

Vapaa sana:

Kiitos vastauksistasi!

Liite 2: Sähköpostiviesti haastateltaville

Hei!

Olemme kaksi sosiaalialan opiskelijaa Tikkurilan Laurea ammattikorkeakoulusta. Toteutamme Aseman Lapset ry:n Walkers-toimintaan opinnäytetyömme, jossa tutkimme Walkers-toiminnan pitkäaikaisvaikutuksia valtakunnallisella tasolla. Tutkimusta varten haastattelemme läpi Suomen Walkers-toimintaan osallistuneita entisiä asiakkaita. Saimme yhteystietosi sinuun yhteyttä ottaneelta Walkers-työntekijältä.

Tässä sähköpostiviestissä lähetämme sinulle liitteenä tutkimuksemme haastattelukysymykset. Haastattelukysymykset ovat rakennettu Walkers:in toimintaperiaatteiden mukaan ja niitä on hiottu sekä Walkers-henkilökunnan että koulumme opettajien kanssa. Vastaa kysymyksiin rehellisesti ja ajan kanssa. Vastauksesi ovat tutkimuksemme kannalta tärkeitä, sillä niiden pohjalta rakennamme kokonaiskäsityksen Walkers-toiminnan vaikuttavuudesta vastaajien näkökulmasta. Toivomme saavamme vastauksilla täydennetyin haastattelu-lomakkeen **keskiviikkoon 8.2.2017 mennessä**.

Jokainen vastaus käsitellään anonyymisti, joten haastateltavien identiteettiä ei tuoda missään vaiheessa tutkimusta julki. Vastausmateriaalit tuhoetaan niiden analysoinnin jälkeen. Tutkimustulokset ovat kaikkien halukkaiden luettavissa kesään mennessä opinnäytetyön valmistuttua.

Sähköposti sisältää Word-tiedoston sekä OpenDocument-tiedoston (tarpeen mukaan muille käyttöjärjestelmille kuin Windows). Valitse jompi kumpi tiedosto, johon vastaat ja lähetä vastauksesi osoitteeseen aki.j.eskelinen@student.laurea.fi tai samuel.meijer@student.laurea.fi. Jos sinulle herää kysymyksiä koskien haastattelua, ota meihin epäröimättä yhteyttä.

Kiitos osallistumisestasi tutkimukseemme!

Terveisin,

Aki Eskelinen & Samuel Meijer
Sosionomiopiskelijat
Laurea Ammattikorkeakoulu Tikkurila